

Fővárosi Ítéltábla
14.Gf.40.157/2015/5/II.

A Fővárosi Ítéltábla dr. jogtanácsos által képviselt FHB Kereskedelmi Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság (1082 Budapest, Üllői út 48.) felperesnek a Rátky és Társa Ügyvédi Iroda által képviselt Magyar Állam alperes ellen általános szerződési feltételekhez kapcsolódó vélelem megdöntése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. március 11. napján kelt 34.G.40.241/2015/11. számú ítélete ellen a felperes által benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 150.000,- (Egyszázötvenezer) Ft + áfa másodfokú ügyvédi munkadíjat.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által figyelembe vett, a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a felperes és jogelődje, az Allianz Bank Zrt. forint alapú fogyasztói kölcsönszerződések esetén egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó kikötéseket alkalmaztak, a 2004. május 1. és 2010. november 26. közti időszakban közzétett szerződési feltételekben (üzletszabályzatokban, egyedileg meg nem tárgyalt szerződési kikötésekben), az alábbiak szerint.

A felperes 2006. december 4. – 2009. február 14. között hatályban volt Lakossági Jelzálogkölcsönök Általános Szerződési Feltételei 2.13. pontja kimondta, hogy a kölcsön ügyleti kamatlába a kölcsönszerződésben meghatározott kamatperiódusonként változó, a kölcsönszerződésben rögzített kamatperiódus időtartama alatt nem változtatható. A kezelési költség mértéke az egy évnél rövidebb időtartamú kamatperiódust meghatározó kölcsönszerződés esetén ügyleti évenként változtatható, az egy évet elérő vagy meghaladó időtartamú kamatperiódust meghatározó kölcsönszerződés esetén kamatperiódusonként változtatható; havi összege ügyleti év elején kerül megállapításra, ügyleti éven belül nem változtatható. A bank – a jelen ÁSZF-ben foglalt szabályok betartásával – jogosult a kölcsön ügyleti kamatlábát és a kezelési költség, illetve egyéb díjak mértékét a már megkötött szerződések tekintetében egyoldalúan megváltoztatni; az ügyleti kamatláb, a kezelési költség, illetve egyéb díjak adós számára kedvezőtlen változtatásaira az alábbi feltételek, illetve körülmények valamelyikének beállta esetén jogosult: az adósért vállalt kockázatok tényezőinek – a bank megítélése szerinti – kedvezőtlen változása; a bank működési feltételeiben bekövetkezett változás (pl. jogszabály, vagy jegybanki rendelkezés megváltozása, bevezetése, vagy ezek értelmezésében, illetve alkalmazásában bekövetkezett változás), a pénz- és tőkepiaci feltételek változása, törvényi változás. Tartalmazta a kikötés, hogy a bank a megváltoztatott ügyleti kamatmértékeket a már megkötött szerződések vonatkozásában kizárólag az adott szerződés kamatperiódusának fordulónapján – e fordulónapon érvényes Hirdetményében rögzített mértékre – jogosult érvényesíteni; a megváltoztatott kezelési költség mértékeket a már megkötött szerződések vonatkozásában – az abban foglalt kamatperiódusok időtartamától függően – kizárólag az adott szerződés ügyleti évének illetve kamatperiódusának fordulónapján, e fordulónapon érvényes Hirdetményében rögzített mértékre jogosult érvényesíteni. Az ügyleti kamatláb és kezelési költség

mértékének az adósra kedvezőtlen módosításáról a bank az adós(oka)t a kamat- és kezelési költségváltozás időpontját megelőző 15. napig Hirdetmény útján értesíti, ezen túlmenően a bekövetkező ügyleti kamat- és kezelési költség változásról az adóst a módosítás hatályba lépését követő 15. napig a bank a törlesztési értesítőben is értesíti. Amennyiben jogszabályi rendelkezés az adós által fizetendő járulékok legmagasabb mértékét valamely kölcsönszerződés tekintetében meghatározza és ezen mértéket a bank Hirdetménye alapján meghatározott ügyleti kamat, díj-avagy költségelem külön-külön vagy együttesen meghaladja, úgy az érintett kölcsönszerződések tekintetében a bank köteles a Hirdetményben meghatározott mértéknél alacsonyabb, a jogszabályi rendelkezésnek megfelelő mértékű ügyleti kamat és/vagy díj(ak) illetve költségek adóssal szembeni érvényesítésére.

A 2006. december 4. – 2009. július 31. között hatályos Szerződés minta I.3.5. pontja úgy szövegezte, hogy a hitelező a kölcsön ügyleti kamatlábát az egyes kamatperiódusok fordulónapján, a kezelési költség mértékét pedig az egyes ügyleti évek fordulónapján jogosult egyoldalúan megváltoztatni, amennyiben az egybeesik a kamatperiódus váltással. A módosított kamatmérték meg kell egyezzen az érintett fordulónapokon érvényes, a hitelező lakossági jelzáloghitelek esetén alkalmazott kondíciókra vonatkozó Hirdetményében (a továbbiakban: Hirdetmény) jelen hiteltípus második, illetve további kamatperiódusaira közzétett mértékkel. A Hitelező az ügyleti kamatnak és a kezelési költségnek az adós számára kedvezőtlen változtatására azonban kizárólag az alábbi feltételek valamelyikének beállta esetén jogosult: a tőke- és pénzügyi kamatlábak emelkedése; a hitelező forrásköltségeinek a növekedése; az éven túli lejáratú állampapírok hozamának emelkedése; a jegybanki alapkamat emelkedése; a bankközi hitelkamatok emelkedése.

A Lakossági Jelzálogkölcsönök Általános Szerződési Feltételeinek a 2009. február 15. – 2009. július 31. között hatályban volt 2.13. pontja érdemben az oklista tekintetében módosult az előző időszak rendelkezéseihez képest. Kimondta, hogy az ügyleti kamatláb, a kezelési költség, illetve egyéb díjak az adós számára kedvezőtlen változtatásaira a bank az alábbi feltételek, illetve körülmények valamelyikének beállta esetén jogosult: az adósért vállalt kockázatok tényezőinek – a bank megítélése szerinti – kedvezőtlen változása, ideértve az adós hitelképességének romlását, a biztosítékok értékében bekövetkező csökkenést; a bank működési feltételeiben bekövetkezett változás (pl. jogszabály, vagy jegybanki rendelkezés megváltozása, bevezetése, vagy ezek értelmezésében, illetve alkalmazásában bekövetkezett változás); a pénz- és tőkepiaci feltételek változása; a bank közteher fizetési kötelezettségének növekedése; a kötelező tartalékolási szabályok kedvezőtlen változása; a fogyasztói árindex emelkedése, a bank forrásköltségeinek emelkedése, a pénzügyi forrásszerzési lehetőségek változása, a bankra vonatkozó kockázati kamatfelár emelkedése; a lakossági hitelek kockázati tényezőinek romlása; a bank hitelezéssel (dologi, adatvédelmi alkalmazások változása, az informatikai költségek emelkedése miatt) kapcsolatos költségeinek emelkedése.

A 2009. augusztus 1. – 2009. december 31. között hatályos Lakossági Jelzálogkölcsönök Általános Szerződési Feltételeinek 2.13. pontjában bővült az egyoldalú módosításra okot adó feltételek és körülmények felsorolása az előző időszak szabályaihoz képest, a 2.13.2. pontban. E rendelkezés úgy szövegezte, hogy a kamatok, a költségek, a jutalékok, valamint a díjaknak nem a számítási módját, konkrét összegét, illetőleg felső határát érintő elemei egyoldalú, a fennálló szerződésekre kiterjedő hatályú módosítására a bank az alábbiakban meghatározott feltételek illetőleg körülmények esetén jogosult; amennyiben az egyes díjak számítási módját, konkrét összegét vagy felső határát módosítja, az csak a módosítást követően kötött szerződések tekintetében hatályos: a) a jogi, szabályozói környezet változása: a bank tevékenységére, működési feltételeire vonatkozó vagy azt érintő jogszabály, az állami irányítás egyéb jogi eszköze, az Európai Unió jogi aktusa, bírósági vagy hatósági határozat, vagy végzés, ajánlás vagy iránymutatás, ezek hatósági vagy bírósági értelmezésének megváltozása, jegybanki rendelkezés vagy a bankra kötelező egyéb szabályozók megváltozása, bevezetése, hatályba lépése, jogerőre emelkedése, hatályon kívül helyezése, hazai vagy nemzetközi szakmai önszabályozáshoz a bank részéről történő, részére díjjal/költséggel járó önkéntes csatlakozás, valamint a bank részvételével történő önszabályozás díjában/költségeiben történő változás; b) a pénzügyi feltételek, makrogazdasági környezet módosulása: a bank forrásköltségeinek változása (pl.: országhoz tartozó kockázati felár változása), a jegybanki alapkamat, a jegybanki repo- és betéti kamatlábak változása, a pénzügyi forrásszerzési lehetőségek változása, a tőke- és pénzügyi kamatlábak változása, a bankközi kamatok változása, a fogyasztói árindex változása, SWAP és egyéb hozamgörbék egymáshoz képesti elmozdulása, a bank által nyilvánosan kibocsátott értékpapír hozamának változása, az éven túli lejáratú állampapírok hozamának változása, a bank és a bank által kibocsátott értékpapír – elismert külső hitelminősítő szervezet általi – kockázati besorolásának változása vagy ilyen besorolásához kapcsolódó költségek megváltozása; c) a banki működési és kockázati feltételek megváltozása: az ügyféllel kapcsolatban vállalt kockázat

tényezőinek – a bank kockázatkezelési és kockázatvállalási szabályzatai, alkalmazott rendszerei szerinti – változása, ideértve az ügyfél hitelképességének és a biztosítékok értékében bekövetkezett változást is, a bank tevékenységét érintő iparági, ágazati vagy földrajzi kockázati kitettség megváltozása, a bank kockázati kamatfelárának változása, a bank által az ügyfélnek nyújtott szolgáltatásokhoz kapcsolódó költségek bankon kívüli okok miatt történő megváltozása, a bank által e szolgáltatással kapcsolatban más szolgáltatóknak fizetett költség változása, működési költségek változása – különös tekintettel a szolgáltatás teljesítéséhez közvetlenül kapcsolódó, a bank által más szolgáltató számára megfizetett díjak, költségek változása, illetve új díjelemek bevezetése, jelzáloglevéllel finanszírozott, vagy egyéb módon refinanszírozással érintett ügyletek körében a refinanszírozó által a bankkal szemben érvényesített kamatok, költségek vagy díjak megváltozása. A 2.13.3. pont az egyoldalú módosítás egyéb szabályaival kapcsolatban kimondta, hogy a fentiekben meghatározott feltételek illetőleg körülmények egyidejűleg egymással ellentétes irányban vagy arányaiban eltérő mértékben változhatnak, amelyek együttes hatásait figyelembe véve alakítja ki a bank szerződésmódosítási döntéseit. A bank egyoldalú szerződésmódosítási jogát megalapozó, fent felsorolt egy vagy több feltételt vagy körülményt érintő változás bekövetkezése önmagában nem jelenti azt, hogy a bank ténylegesen gyakorolni is fogja egyoldalú szerződésmódosítási jogosultságát. A bank fenntartja magának a jogot, hogy a bekövetkezett kedvezőtlen változások mértékénél ügyfelek számára kedvezőbb mértékben, illetőleg a változások bekövetkezésének időpontjától ügyfél számára kedvezőbb időpontban, továbbá az egyes ügyfélkörre vagy termékköre eltérő mértékben érvényesítse a változások hatásait. Amennyiben a bank él az egyoldalú, az ügyfél számára kedvezőtlen módosítás jogával, úgy azt a módosítás hatálybalépését megelőzően 60 (Hatvan) nappal hirdetményben közzé teszi, valamint arról az ügyfelet postai úton is értesíti. Az ügyfél nevére szóló postai küldeményt – ellenkező bizonyításáig – annak postára adása napjától számított, belföldi postacím esetén 5. naptári napon, külföldi postacím esetén 15. naptári napon kézbesítettnek kell tekinteni. A bank – a vonatkozó törvényi rendelkezésekkel összhangban – a 2009. augusztus 1. napját követően megkötött kölcsönszerződések, valamint az ezen időpontot megelőzően megkötött és nem jelzáloglevéllel finanszírozott ügyletek vonatkozásában az alábbi szabályok betartásával jár el: ha valamely feltétel változása a kamat-, díj- vagy költségelem csökkentését teszi indokolttá, a bank azt is kötelezően érvényesíteni fogja, ugyanazon feltétel változása csak egy kamat-, díj- vagy költségelem változását indokolhatja. Az ügyfél számára kedvező változás érvényesítése során a bank annak az egy vagy több feltételnek, vagy körülménynek a változását veszi figyelembe, amelyre alapítottnak a bank egyoldalúan, az ügyfél hátrányára korábban már módosította a kamatot, költséget vagy díjat. A módosítás mértékének meghatározása körében a bank figyelembe veszi egyrészt az egyidejűleg esetlegesen bekövetkező kedvezőtlen változások, valamint a korábbi kedvezőtlen változások ügyfélre át nem hárított mértékének hatásait is. Nem minősül egyoldalú szerződésmódosításnak, ha a Bank új szolgáltatásokat, pénzügyi eszközöket, ügyleteket vezet be, melyeket az ügyfél számára elérhetővé tesz, és amelyeket az ügyfél kifejezetten elfogad, igénybe vesz, illetve arra szerződést köt. A bank a megváltoztatott ügyleti kamatmértékeket a már megkötött szerződések vonatkozásában kizárólag az adott szerződés kamatperiódusának fordulónapján – e fordulónapon érvényes Hirdetményében rögzített mértékre – jogosult érvényesíteni; a megváltoztatott kezelési költség mértékeket a már megkötött szerződések vonatkozásában – az abban foglalt kamatperiódusok időtartamától függően – kizárólag az adott szerződés ügyleti évének, illetve kamatperiódusának fordulónapján, e fordulónapon érvényes Hirdetményében rögzített mértékre jogosult érvényesíteni. Amennyiben jogszabályi rendelkezés az adós által fizetendő járulékok legmagasabb mértékét valamely kölcsönszerződés tekintetében meghatározza és ezen mértéket a bank Hirdetménye alapján meghatározott ügyleti kamat, díj- avagy költségelem külön-külön vagy együttesen meghaladja, úgy az érintett kölcsönszerződések tekintetében a bank köteles a Hirdetményben meghatározott mértéknél alacsonyabb, a jogszabályi rendelkezésnek megfelelő mértékű ügyleti kamat és/vagy díj(ak) illetve költségek adóssal szembeni érvényesítésére. A 2.13.4.

pont szabályozta az ügyfél felmondási jogát, amennyiben nem fogadja el a bank által közölt egyoldalú, számára hátrányos módosítást, annak előírásával is, hogy felmondási joga gyakorlása esetén a felmondással érintett szerződésből eredő valamennyi tartozása egy összegben esedékessé válik, amelyet – annak valamennyi járulékaival, ide értve az esetlegesen felmerülő előtörlesztési költséget is – legkésőbb a felmondás alapjául szolgáló módosítás hatálybalépését megelőző napig teljes összegben köteles a bank részére visszafizetni. Arra az esetre, ha az ügyfél a visszafizetési kötelezettségének ezen határnapiig nem, vagy csak részben tesz eleget, kikötésre került, hogy azt a bank úgy tekinti, hogy felmondását visszavonta, és a módosítás hatálybalépése napjától a szerződésre a módosult kondíciók vonatkoznak.

A 2009. augusztus 1. – 2009. december 31. között hatályos Szerződés minta I.3.5. pontja érdemben az oklista tekintetében módosult, amely szerint a hitelező a kamatnak és a kezelési költségnek, valamint jelen szerződéssel kapcsolatosan felmerülő, a Hirdetményben meghatározott bármely egyéb költségnek, jutaléknak, díjnak – ide nem értve a díjnak a számítási módját, konkrét összegét, illetőleg felső határát érintő elemeit – az adós számára kedvezőtlen változtatására kizárólag az alábbi feltételek valamelyikének beállta esetén jogosult: a jogi, szabályozói környezet változása, amelybe beletartozik a hitelező tevékenységére, működési feltételeire vonatkozó vagy azt érintő jogszabály, az állami irányítás egyéb jogi eszköze, az Európai Unió jogi aktusa, bírósági vagy hatósági határozat, vagy végzés, ajánlás vagy iránymutatás, ezek hatósági vagy bírósági értelmezésének megváltozása, jegybanki rendelkezés vagy a hitelezőre kötelező egyéb szabályozók megváltozása, bevezetése, hatályba lépése, jogerőre emelkedése, hatályon kívül helyezése; hazai vagy nemzetközi szakmai önszabályozáshoz a hitelező részéről történő, részére díjjal/költséggel járó önkéntes csatlakozás, valamint a hitelező részvételével történő önszabályozás díjában/költségeiben történő változás; a pénzügyi feltételek, makrogazdasági környezet módosulása, amelybe beletartozik a hitelező forrásköltségeinek változása (például: országhoz tartozó felár változása), a jegybanki alapkamat, a jegybanki repo- és betéti kamatlábak változása, a pénzügyi forrásszerzési lehetőségek változása, a tőke- és pénzügyi kamatlábak változása, a bankközi kamatok változása, a fogyasztói árindex változása, SWAP és egyéb hozamgörbék egymáshoz képesti elmozdulása, a hitelező által nyilvánosan kibocsátott értékpapír hozamának változása, az éven túli lejáratú állampapírok hozamának változása, a hitelező, valamint az általa kibocsátott értékpapír – elismert külső hitelminősítő szervezet általi – kockázati besorolásának változása vagy ilyen besorolásához kapcsolódó költségek megváltozása; a banki működési és kockázati feltételek megváltozása, amelybe bele tartozik az adóssal kapcsolatban vállalt kockázat tényezőinek – a hitelező kockázatkezelési és kockázatvállalási szabályzatai, alkalmazott rendszerei szerinti – változása, ideértve az adós hitelképességében és a biztosítékok értékében bekövetkezett változást is, a hitelező tevékenységét érintő iparági, ágazati vagy földrajzi kockázati kitértés megváltozása, a hitelező kockázati kamatfelárának változása, a hitelező által az adósnak nyújtott szolgáltatásokhoz kapcsolódó költségek hitelezőn kívüli okok miatt történő megváltozása, a hitelező által e szolgáltatással kapcsolatban más szolgáltatóknak fizetett költség változása, működési költségek változása, különös tekintettel a szolgáltatás teljesítéséhez közvetlenül kapcsolódó, a hitelező által más szolgáltató számára megfizetett díjak, költségek változása, illetve új díjelemek bevezetése, jelzáloglevéllel finanszírozott, vagy egyéb módon refinanszírozással érintett ügyletek körében a refinanszírozó által a hitelezővel szemben érvényesített kamatok, költségek vagy díjak megváltozása.

A Lakossági Jelzálogkölcsönök Általános Szerződési Feltételeinek a 2010. január 1. – 2010. december 11. napjáig hatályban volt 2.13., 2.13.1., 2.13.2., 2.13.3. pontjai közül a 2.13.1. pont jelentett megváltozott szabályozást az előző időszak rendelkezéseihez képest. E kikötés úgy szól az egyoldalú módosításra okot adó feltételek és körülmények címszó alatt, hogy a bank valamennyi általa megkötött és jelen ÁSZF hatálya alá tartozó kölcsönszerződés vonatkozásában, függetlenül a szerződéskötés időpontjától és a kölcsön típusától, a szerződés alapján felszámított díjakat, költségeket és jutalékokat – beleértve a százalékos mértékben meghatározott díjak, költségek és

jutalékok minimum és maximum értékét is – jogosult minden évben legfeljebb a KSH által közzétett előző éves fogyasztói árindex mértékével módosítani. A bank által megkötött és jelen Üzletszabályzat hatálya alá tartozó valamennyi kölcsönszerződés vonatkozásában, függetlenül a szerződéskötés időpontjától és a kölcsön típusától, a szerződés alapján felszámított kamatoknak nem a számítási módját érintő elemei egyoldalú, az ügyfél számára kedvezőtlen módosítására a bank az alábbiakban meghatározott feltételek illetőleg körülmények esetén jogosult: 1) a jogi, szabályozói környezet megváltozása: a) a bank – hitel-, és pénzügyi lízingszerződés szerinti jogviszonyokat szorosan és közvetlenül érintő – tevékenységére, működési feltételeire vonatkozó vagy ahhoz kapcsolódó jogszabályváltozás, jegybanki rendelkezés vagy a bankra kötelező egyéb szabályozók megváltozása; b) a bank – hitel-, és pénzügyi lízingszerződés szerinti jogviszonyokat szorosan és közvetlenül érintő – tevékenységéhez kapcsolható közteher- (pl. adó-) változása, a kötelező tartalékolási szabályok változása; c) kötelező betétbiztosítás összegének, vagy díjának változása; 2) a pénzügyi feltételek, a makrogazdasági környezet módosulása: a) a bank forrásköltségeinek változása / pénzügyi forrásszerzési lehetőségek változása, így különösen, de nem kizárólagosan: Magyarország hitelbesorolásának változása, az országkockázati felár változása (credit default swap), jegybanki alapkamat, a jegybanki repo- és betéti kamatlábak változása, a bankközi pénzügyi kamatlábak/ hitelkamatok változása, a Magyar Állam vagy a bank által kibocsátott kötvény és SWAP hozamgörbék egymáshoz képest történő elmozdulása, refinanszírozást biztosító, nyilvánosan kibocsátott értékpapír hozamának, illetve kibocsátója elismert külső hitelminősítő szervezet általi kockázati besorolásának változása vagy az ilyen besoroláshoz kapcsolódó költségek megváltozása, a bank lekötött ügyfélbetéteinek kamatának változása; 3) az ügyfél kockázati megítélésének megváltozása: a) az ügyfél, illetve a hitelügylet más kockázati kategóriába történő átsorolása a bank vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő eszközminősítési szabályzata, vagy belső adósminősítési szabályzata alapján – különös tekintettel az ügyfél pénzügyi helyzetében és fizetőképességi stabilitásában bekövetkező változásokra –, ha azt az új kockázati kategóriába történő átsorolás az értékvesztés, és ezáltal az alkalmazott kockázati felár mértékének változtatását teszi indokolttá; b) a bank vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő eszközminősítési szabályzata, vagy a bank belső adósminősítési szabályzata alapján azonos kockázati kategóriába tartozó hitelügyletek, illetve ügyfelek kockázatának változása, ha a kockázat megváltozása az adott kockázati kategóriában az értékvesztés, és ezáltal az alkalmazott kockázati felár mértékének változtatását teszi indokolttá; c) a bank vállalja, hogy a kockázati megítélés megváltozása alapján nem érvényesít kamatemelést azon ügyfeleknél, akik szerződési kötelezettségeiket folyamatosan teljesítették, a hitel futamideje alatt nem estek fizetési késedelembe; d) a nyújtott kölcsön vagy hitel fedezetéül szolgáló ingatlanfedezet értékében bekövetkezett legalább 10%-os változás. Amennyiben a bank a kamatok, az egyes díjak számítási módját módosítja, az csak a módosítást követően kötött szerződések tekintetében hatályos. Vis maior események – hirtelen bekövetkező nagyfokú pénz- és tőkepiaci zavarok – bekövetkezése esetén a bank átmenetileg, a zavarok fennállásáig jogosult kamatot, díjat, költséget egyoldalúan módosítani, mely esetben az intézkedés alkalmazását – a PSZÁF egyidejű tájékoztatása mellett – a bank a nyilvánosságra hozza.

A 2.13.2. pont az egyoldalú módosítás egyéb szabályaival kapcsolatban, valamint a 2.13.3. pont az ügyfél felmondási jogát illetően nem változott.

A Szerződésminta 2010. január 1. – 2010. december 11. között alkalmazott I.3.5. pontjának első két mondata megegyezett a 2006. december 4. és 2009. július 31. között hatályos kikötéssel, az ezt követő szövegrész pedig kimondta, hogy a hitelező a kamatoknak és a kezelési költségnek, valamint jelen szerződéssel kapcsolatosan felmerülő, a Hirdetményben meghatározott bármely egyéb költségnek, jutaléknak, díjnak – ide nem értve ezek számítási módját – az adós számára kedvezőtlen változtatására kizárólag a lakossági jelzálogkölcsönökről szóló Általános Szerződési Feltételeiben (a továbbiakban ÁSZF) a hitelező egyoldalú módosításra meghatározott feltételek szerint jogosult, amelyeket az adós megismert és tudomásul vett.

A felperes jogelődje, az Allianz Bank Zrt. szerződési feltételei közül a Lakossági Bankszolgáltatások Üzletszabályzat 2006. október 17. – 2009. augusztus 2. között hatályban volt 2.2.2., 2.2.4. pontjai úgy rendelkeztek, hogy a bank kifejezetten fenntartja magának a jogot, hogy az üzletszabályzatot, a Kondíciós Listát és bármely ÁSZF-et új szolgáltatás bevezetésekor egyoldalúan kiegészítse, valamint, hogy azokat a pénz- és tőkepiaci feltételek, a jogszabályok és hatósági előírások, valamint a banki üzletpolitika megváltozásakor, ahhoz igazodva, egyoldalúan módosítsa, továbbá, hogy az abban foglaltakon felül új díjakat és költségelemeket vezessen be. A kiegészítés és módosítás a hatályba lépésének időpontjától kezdve vonatkozik a már korábban megkötött szerződésekre is. A 2.2.4.pont szerint, amennyiben az ügyfél a módosítás ellen a módosítás hatályba lépéséig írásban nem emel kifogást, azt általa elfogadottnak kell tekinteni. Az üzletszabályzat módosítása a hatálybalépésétől kezdve vonatkozik a hatályban levő szerződésekre is. Amennyiben a módosítást a megváltozott feltételekkel az ügyfél nem fogadja el, jogosult azt azonnali hatállyal felmondani, amely nyilatkozatnak a szerződés módosításának hatálybalépése előtt kell a bankhoz beérkeznie.

A 2006. október 17. – 2009. május 4. között alkalmazott Szerződésminta III.3-4. pontjai szerint a bank a kölcsön összege után a jelen kölcsönszerződés II. pontjában – az adós/adóstárs igénylésének bank általi befogadása napján hatályos Kondíciós Lista alapján – megállapított változtatható mértékű ügyleti kamatot számít fel. Az adós/adóstárs kifejezetten tudomásul veszi, hogy a bank jogosult az ügyleti kamat mértékét a mindenkor kamatperiódus lejártakor felülvizsgálni a refinanszírozási feltételek, a pénzüpiaci körülmények, a fogyasztói árindex, a vonatkozó jogszabályok és a jegybank esetleges intézkedései, illetve az ügyletre vonatkozó banki kockázat tükrében és a felülvizsgálat eredményeként a bank jogosult a kamat mértékét a kölcsön futamideje alatt egyoldalúan – a jelen fejezetben rögzített kamatperiódusra figyelemmel – módosítani (emelni vagy csökkenteni). A bank a kamatmódosításról és a módosított kamatláb alapján megállapított havi törlesztő részlet összegéről írásban értesíti az adóst, az első módosított törlesztő részlet esedékességét 15 nappal megelőzően. Az adós/adóstárs a kölcsön futamideje alatt havonta köteles az ügyleti év első napján fennálló a kölcsön tőkeösszege után a bank részére kezelési költséget fizetni, amelynek mértékét és havi összegét jelen kölcsönszerződés II. pontja tartalmazza. Az adós/adóstárs kifejezetten tudomásul veszi, hogy a bank jogosult a kezelési költség mértékét egyoldalúan felülvizsgálni és módosítani, jelen szerződésnek ügyleti kamat felülvizsgálatára vonatkozó rendelkezése szerinti esetekben és módon.

A Szerződésminta 2009. május 5. – 2010. július 7. napjáig hatályban volt III. pontja az alábbi felsorolással egészült ki az előző időszak rendelkezéseire képest az ügyleti kamat egyoldalú módosításának feltételei tekintetében: i) a refinanszírozási feltételek, a pénzüpiaci körülmények változása, vagy a makrogazdasági környezet módosulása, így különösen: a bank forrásköltségeinek változása, a pénzüpiaci forrásszerzési lehetőségek változása, a tőke- és pénzüpiaci kamatlábak változása, a bankközi hitelkamatok változása, a fogyasztói árindex változása, az éven túli lejáratú állampapírok hozamának változása, Magyarország országhozzájárulásának változása; ii) a vonatkozó jogszabályok változása, illetve a jegybank esetleges intézkedései esetén, így különösen: a bank tevékenységére, működési feltételeire vonatkozó, vagy azt érintő jogszabályváltozás, jegybanki rendelkezés, vagy a bankra kötelező egyéb szabályozók megváltozása, a bank közteher- (pl. adó-) fizetési kötelezettségének növekedése, a kötelező tartalékolási szabályok változása; iii) a banki működési feltételek, illetve az ügyletből eredő banki kockázat megváltozása esetén, így különösen: az adósért vállalt kockázat tényezőinek – a bank megítélése szerinti – változása, ideértve az adós hitelképességének változását, és az ügylet biztosítékainak értékében bekövetkezett csökkenést, vagy növekedést is, a bank által az adós érdekében, javára igénybe vett szolgáltatások, vagy biztosítás költségeinek változása, ide értve az ügyfélkiszolgálással kapcsolatos költségeket, valamint a beépítetten, vagy opcionálisan nyújtott kiegészítő, kényelmi szolgáltatások költségeinek megváltozását is, a bank egyéb operációs és beszállítói költségeinek így különösen a nyomdai, IT és telekommunikációs költségeinek megváltozása, a bank által üzletpolitikai, illetve promóciós céllal

adott kedvezmény csökkentése, vagy megszüntetése, a lakossági kölcsönök kockázatának, illetve kockázati tényezőinek változása, a bank kockázati kamatfelárának emelkedése.

A Lakossági Bankszolgáltatások Üzletszabályzatának a 2009. augusztus 3. – 2009. december 9. között hatályos rendelkezései közül a 2.2.2. pont úgy szolt az egyoldalú módosításhoz kapcsolódó okleltár körében, hogy a bank kifejezetten fenntartja magának a jogot, hogy az üzletszabályzatot, a Kondíciós Listát és bármely ÁSZF-et új szolgáltatás bevezetésekor egyoldalúan kiegészítse, valamint, hogy azokat egyoldalúan módosítsa, amennyiben azt az alábbi feltételek, illetve körülmények bármelyikének megváltozása indokolja: i) a refinanszírozási feltételek, a pénzüpiaci körülmények változása, vagy a makrogazdasági környezet módosulása, így különösen: a bank forrásköltségeinek változása, a pénzüpiaci forrásszerzési lehetőségek változása, a tőke- és pénzüpiaci kamatlábak változása, az állampapírok hozamának változása, a bankközi hitelkamatok változása, a forint, vagy bármely a banki ügyletben érintett deviza konvertibilitásában bekövetkezett változás, a banknál elhelyezett betétek nagymértékű kivonása, a fogyasztói árindex változása, az állampapírok hozamának változása, az országgkockázat változása, Magyarország hitelbesorolásának változása; ii) a vonatkozó jogszabályok változása, illetve a jegybank esetleges intézkedései esetén, így különösen: a bank tevékenységére, működési feltételeire vonatkozó, vagy azt érintő jogszabályváltozás, jegybanki rendelkezés, vagy a bankra kötelező egyéb szabályozók megváltozása, a bank közteher- (pl. adó-) fizetési kötelezettségének növekedése, a kötelező tartalékolási szabályok változása; iii) a banki működési feltételek, illetve az ügyletből eredő banki kockázat megváltozása esetén, így különösen: a szerződéskötéskori feltételek, így különösen az ügyfélért vállalt kockázat tényezőinek – a bank megítélése szerinti – változása, ideértve az ügyfél hitelképességének változását, és az ügylet biztosítékainak értékében bekövetkezett csökkenést, vagy növekedést is, a bank által az ügyfél érdekében, javára igénybe vett szolgáltatások, vagy biztosítás költségeinek változása, ide értve a bankkártyák előállításával, a forgalom elszámolásával és az ügyfélkiszolgálással (kapcsolattartással, értesítéssel stb.) kapcsolatos költségeket, valamint a kártyaszerződés, vagy bankszámlaszerződés, keretében beépítetten, vagy opcionális nyújtott kiegészítő, kényelmi szolgáltatások költségeinek megváltozását is, a bank egyéb operációs és beszállítói költségeinek – így különösen a kártyatársasági, készpénzforgalmi, nyomdai, IT és telekommunikációs költségek – megváltozása és a belföldi, valamint nemzetközi fizetési rendszer működési költségeinek változása, a lakossági kölcsönök kockázatának, illetve kockázati tényezőinek változása, a hitelező bank refinanszírozási kamatlábának, kamatfelárának (hiteldíjának) változása. A jelen pontban megjelölt bármely feltétel megváltozása nem jelenti az azzal összefüggő szerződéses feltétel(ek) automatikus módosulását. Új szolgáltatás, ügylettípus Bank általi bevezetése nem minősül egyoldalú szerződés módosításnak. A kiegészítés és módosítás a hatályba lépésének időpontjától kezdve vonatkozik a már korábban megkötött szerződésekre is. A 2.2.5. pont szerint, amennyiben a módosítást a megváltozott feltételekkel az ügyfél nem fogadja el, jogosult a szerződést azonnali hatállyal felmondani; a felmondó nyilatkozatnak a szerződés módosításának hatálybalépése előtt kell a bankhoz beérkeznie.

A Lakossági Bankszolgáltatások Üzletszabályzata 2009. december 10. – 2009. december 31. között hatályos rendelkezései között a következők szerint módosult az egyoldalú szerződésmódosításra okot adó feltételek felsorolása: 2.2.2.1. A jogi, szabályozói környezet megváltozása: a) a hitelező – hitelszerződés szerinti jogviszonyokat szorosan és közvetlenül érintő – tevékenységére, működési feltételeire vonatkozó, vagy ahhoz kapcsolódó jogszabályváltozás, jegybanki rendelkezés vagy a hitelezőre kötelező egyéb szabályozók megváltozása, b) a hitelező – hitel-, és pénzügyi lízingszerződés szerinti jogviszonyokat szorosan és közvetlenül érintő – tevékenységéhez kapcsolható közteher- (pl. adó-) változása, a kötelező tartalékolási szabályok változása, c) kötelező betétbiztosítás összegének, vagy díjának változása; 2.2.2.2. A pénzüpiaci feltételek, a makrogazdasági környezet módosulása: a) a hitelező forrásköltségeinek változása/pénzüpiaci forrásszerzési lehetőségek változása, így különösen, de nem kizárólagosan: i) Magyarország hitelbesorolásának változása, ii) az országgkockázati felár változása (credit default swap), iii)

jegybanki alapkamat, a jegybanki repo- és betéti kamatlábak változása, iv) a bankközi pénzügyi kamatlábak/ hitelkamatok változása, v) a Magyar Állam vagy a hitelező által kibocsátott kötvény és SWAP hozamgörbék egymáshoz képest történő elmozdulása, vi) refinanszírozást biztosító, nyilvánosan kibocsátott értékpapír hozamának, illetve kibocsátója elismert külső hitelminősítő szervezet általi kockázati besorolásának változása vagy az ilyen besoroláshoz kapcsolódó költségek megváltozása, vii) a hitelező lekötött ügyfélbetéteinek kamatának változása; 2.2.2.3. Az ügyfél kockázati megítélésének megváltozása: a) az ügyfél, illetve a hitelügylet más kockázati kategóriába történő átsorolása a hitelező vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő eszközminősítési szabályzata, vagy belső adósminősítési szabályzata alapján – különös tekintettel az ügyfél pénzügyi helyzetében és fizetőképességi stabilitásában bekövetkező változásokra –, ha azt az új kockázati kategóriába történő átsorolás az értékvesztés, és ezáltal az alkalmazott kockázati felár mértékének változtatását teszi indokolttá, b) a hitelező vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő eszközminősítési szabályzata, vagy hitelező belső adósminősítési szabályzata alapján azonos kockázati kategóriába tartozó hitelügyletek, illetve ügyfelek kockázatának változása, ha a kockázat megváltozása az adott kockázati kategóriában az értékvesztés, és ezáltal az alkalmazott kockázati felár mértékének változtatását teszi indokolttá, c) a hitelezők vállalják, hogy a kockázati megítélés megváltozása alapján nem érvényesítenek kamatemelést azon ügyfeleknél, akik szerződési kötelezettségeiket folyamatosan teljesítették, a hitel futamideje alatt nem estek fizetési késedelembe, d) a nyújtott kölcsön vagy hitel fedezetéül szolgáló ingatlanfedezet értékében bekövetkezett legalább 10%-os változás.

A Lakossági Bankszolgáltatások Üzletszabályzatának a 2010. január 1. – 2010. november 24. között hatályban volt 2.2.2., 2.2.2.1., 2.2.2.2., 2.2.2.3., 2.2.5. pontjai érdemben megegyeztek az előző időszak szabályaival.

A Szerződésminta 2010. július 8. – 2010. december 31. között hatályos rendelkezései közül a III. 1. pont kimondta a hiteldíj összetevőinek számítása és módosításának feltételei körében, hogy a bank a kölcsön összege után a jelen kölcsönszerződés II. pontjában rögzített összegű folyósítási jutalékot, továbbá – az adós/adóstárs igénylésének bank általi befogadása napján hatályos Kondíciós Lista alapján – megállapított változtatható mértékű ügyleti kamatot számít fel. Az adós/adóstárs kifejezetten tudomásul veszi, hogy a bank jogosult az ügyleti kamat mértékét a mindenkori kamatperiódus lejártakor felülvizsgálni a refinanszírozási feltételek, a pénzügyi körülmények, a fogyasztói árindex, a vonatkozó jogszabályok és a jegybank esetleges intézkedései, illetve az ügyletre vonatkozó banki kockázat tükrében és a felülvizsgálat eredményeként a bank jogosult a kamat mértékét a kölcsön futamideje alatt egyoldalúan – a jelen fejezetben rögzített kamatperiódusra figyelemmel – módosítani (emelni vagy csökkenteni), amennyiben azt az üzletszabályzat „Az egyoldalú módosításhoz kapcsolódó okleltár” című pontjában megjelölt feltételek, illetve körülmények bármelyikének megváltozása indokolja. A VIII.1. pont úgy szól a szerződés módosítása, részleges érvénytelenség körében, hogy az adós/adóstárs kifejezetten és jóváhagyólag tudomásul veszik, hogy a bank jogosult a jelen kölcsönszerződés módosítását bármikor egyoldalúan kezdeményezni oly módon, hogy a módosítást annak tervezett hatályba lépését 15 (tizenöt) nappal megelőzően – amennyiben jelen kölcsönszerződés másként nem rendelkezik – írásban megküldi az adós részére. Amennyiben az adós a módosításra nem tesz írásbeli észrevételt annak hatályba lépéséig, a módosítás elfogadottnak tekintendő és automatikusan hatályba lép. A bank a jelen kölcsönszerződés II. fejezetében megjelölt kamatot, díjat, egyéb költséget – kivéve a jogszabályban, vagy egyéb kötelező érvényű rendelkezés által megállapítottakat, illetve a referencia kamatláb módosulását – az adós/adóstárs számára kedvezőtlenül kizárólag az üzletszabályzat „Az egyoldalú módosításhoz kapcsolódó okleltár” című pontjában megjelölt, és a kamatra, vagy az adott díjra, egyéb költségelemre kihatással bíró ok-okozati feltételek bármelyikének bekövetkezése esetén jogosult egyoldalúan módosítani. A bank az adósra/adóstársra kedvezőtlen kamatot, díjat, egyéb költséget érintő módosításról és a módosított kamatláb alapján megállapított havi törlesztő részlet összegéről írásban, vagy üzletszabályzatban

mindenkor megjelölt egyéb közvetlen módon értesíti az adóst, az első módosított törlesztő részlet esedékességét 60 (hatvan) nappal megelőzően. Az adós a számára kedvezőtlen módosítás hatálybalépését megelőző 60 napos időtartam alatt a banknak megküldött írásbeli nyilatkozattal jogosult jelen kölcsönszerződés díjmentes felmondására, amely esetben az adós/adóstárs köteles a bankkal szemben a felmondás időpontjában fennálló teljes tartozását haladéktalanul megfizetni. Az adós jelen pont szerinti teljes előtörlesztésének jelen pontban nem szabályozott kérdéseiben a kölcsönszerződés V.6. pontjában foglaltak az irányadók.

A Szerződésminta 2010. augusztus 12. – 2010. december 31. között hatályban volt III.2. pontja úgy rendelkezett a hiteldíj, annak összetevői számítása és módosításának feltételei körében, hogy az adós/adóstárs kifejezetten tudomásul veszi, hogy a bank – a kamatlábnak a referenciakamat változásához igazodó módosulásán felül – jogosult az ügyleti kamat mértékét a mindenkori kamatperiódus lejártakor felülvizsgálni a refinanszírozási feltételek, a pénzüpi körülmények, a fogyasztói árindex, a vonatkozó jogszabályok és a jegybank esetleges intézkedései, illetve az ügyletre vonatkozó banki kockázat tükrében és a felülvizsgálat eredményeként a bank jogosult a kamatfelár mértékét is a kölcsön futamideje alatt egyoldalúan – a jelen fejezetben rögzített kamatperiódusra figyelemmel – módosítani (emelni vagy csökkenteni), amennyiben azt az üzletszabályzat „Az egyoldalú módosításhoz kapcsolódó okleltár” című pontjában megjelölt feltételek, illetve körülmények bármelyikének megváltozása indokolja.

A Lakossági Bankszolgáltatások Üzletszabályzatának a 2010. november 25. – 2010. december 11. között hatályos 2.2. pontja lényegében azonosan határozta meg az előző időszak rendelkezéseivel az egyoldalú módosításhoz kapcsolódó ok-leltárt (jogi, szabályozói környezet megváltozása/pénzüpi feltételek, makrogazdasági környezet módosulása/az ügyfél kockázati megítélésének megváltozása). A 2.2.1.1. pont kimondta továbbá, hogy a Bank a közte és az ügyfél között megkötött valamennyi szerződés vonatkozásában, a felszámított díjakat, költségeket és jutalékokat – beleértve a százalékos mértékben meghatározott díjak, költségek és jutalékok minimum és maximum értékét is – minden évben legfeljebb a KSH által közzétett előző éves fogyasztói árindex mértékével jogosult módosítani, az irányadó ÁSZF, illetve az egyedi szerződésben foglalt feltételek mellett. A 2.2.3. pont az egyoldalú módosítás általános szabályait tartalmazta (ellentétes irányú feltételek együttes hatásának figyelembe vétele, bank joga eltérő gyakorlatra, az ügyfél javára, kedvező változás érvényesítése, vis maior események).

Az Allianz Személyi Kölcsön Általános Szerződési Feltételei megnevezésű üzletszabályzat 2007. május 21. – 2009. május 2. között hatályos rendelkezései közül a 3.2.3. pont kimondta, hogy az ügyleti kamatlábat, illetve a kezelési költség mértékét a bank a kölcsön futamidején belül egy éves – az ügyféllel megegyező – kamatperiódusokra rögzíti, amely kamatlábat, illetve költségmértéket időszakosan a refinanszírozás feltételeinek, a pénzüpi viszonyoknak és a jegybank mindenkori intézkedései függvényében – felülvizsgál. Amennyiben a mindenkori piaci viszonyoknak a Kölcsönre irányadó kamatláb, illetve a kezelési költség mértéke nem felel meg, abban az esetben a Bank jogosult azokat egyoldalúan módosítani. A bank a mindenkori ügyleti év lejártakor hatályba lépő kamatlábváltozásról – legkésőbb az első módosított törlesztő részlet esedékességét 15 nappal megelőzően – az adóst írásban értesíti. A 8.2. pont szerint a bank a pénzüpi viszonyok, illetőleg a vonatkozó jogszabályok, egyéb kötelező érvényű rendelkezések, előírások, az egyedi kölcsönhöz, az adósokhoz kapcsolódó kockázat mértékének megváltozására tekintettel a kölcsönszerződésben – így különösen a Kondíciós Listában – meghatározott feltételeket, kondíciókat egyoldalúan módosítsa. A 8.5. pont szerint, ha az adós az ÁSZF módosítást nem fogadja el, abban az esetben jogosult a kölcsönszerződést a 8.3. pont szerint rendelkezésére álló határidőn belül a banknak megküldött írásbeli nyilatkozat útján felmondani, amely esetben a kölcsönszerződés a módosítás hatályba lépésének napján megszűnik.

A 2009. május 3. – 2009. augusztus 2. napjáig hatályban volt Allianz Személyi Kölcsön Általános Szerződési Feltételeinek a 8.2. pontja módosult, amely szerint a bank jogosult a kölcsönszerződésben – így különösen a Kondíciós Listában – meghatározott feltételeket,

kondíciókat egyoldalúan módosítani, amennyiben azt az alábbi feltételek, illetve körülmények bármelyikének megváltozása indokolja: i) a refinanszírozási feltételek, a pénzüpiaci körülmények változása, vagy a makrogazdasági környezet módosulása, így különösen: a bank forrásköltségeinek változása, a pénzüpiaci forrásszerzési lehetőségek változása, a tőke- és pénzüpiaci kamatlábak változása, a bankközi hitelkamatok változása, a fogyasztói árindex változása, az éven túli lejáratú állampapírok hozamának változása, Magyarország országkockázatának változása; ii) a vonatkozó jogszabályok változása, illetve a jegybank esetleges intézkedései, így különösen: a bank tevékenységére, működési feltételeire vonatkozó, vagy azt érintő jogszabályváltozás, jegybanki rendelkezés, vagy a bankra kötelező egyéb szabályozók megváltozása, a bank közteher- (pl. adó-) fizetési kötelezettségének növekedése, a kötelező tartalékolási szabályok változása; iii) a banki működési feltételek, illetve az ügyletből eredő banki kockázat megváltozása esetén, így különösen: az adósért vállalt kockázat tényezőinek – a bank megítélése szerinti – megváltozása, ideértve az adós hitelképességének változását, és az ügylet biztosítékainak értékében bekövetkezett csökkenést, vagy növekedést is, a bank által az adós érdekében, javára igénybe vett szolgáltatások, vagy biztosítás költségeinek változása, ide értve az ügyfélkiszolgálással kapcsolatos költségek, valamint az opcionálisan nyújtott kiegészítő, kényelmi szolgáltatások költségeinek megváltozását is, a bank egyéb operációs és beszállítói költségeinek, így különösen a nyomdai, IT és telekommunikációs költségek megváltozása, a bank által üzletpolitikai, illetve promóciós céllal adott kedvezmény csökkentése, vagy megszüntetése, a lakossági kölcsönök kockázatának, illetve kockázati tényezőinek változása, a bank kockázati kamatfelárának emelkedése. A bank a módosításról írásban értesíti az adóst a módosítás hatálybalépését 15 nappal megelőzően. A 8.5. pont tartalma nem változott.

Az Allianz Személyi Kölcsön Általános Szerződési Feltételeinek a 2009. augusztus 3. – 2010. november 24. között hatályban volt 3.2.3. pontja kimondta, hogy az ügyleti kamatlábat, illetve a kezelési költség mértékét a bank a kölcsön futamidején belül egy éves – az ügyfélével megegyező – kamatperiódusokra rögzíti, amely kamatlábat, illetve költségmértéket időszakosan felülvizsgálni és jogosult a jelen ÁSZF 8. pontjában meghatározott feltételek szerint egyoldalúan módosítani. A 8.2. pont szerint a bank jogosult a kölcsönszerződésben – így különösen a Kondíciós Listában – meghatározott feltételeket, kondíciókat egyoldalúan módosítani, amennyiben az üzletszabályzat „Az egyoldalú módosításhoz kapcsolódó okleltár” című pontjában megjelölt feltételek, illetve körülmények bármelyikének megváltozása azt indokolja. A 8.3. pont szerint a kölcsön után fizetendő, kamatot, díjat, egyéb költséget érintő, az adós számára kedvezőtlen módosításról és a módosított kamatláb alapján megállapított havi törlesztőrészlet összegéről való értesítésről, illetve az adós díjmentes felmondási lehetőségéről rendelkezett.

Az Allianz Személyi Kölcsön Általános Szerződési Feltételeinek a 2010. november 25-től alkalmazott 8.2. pontja a bank jogosultságát mondta ki az általa megkötött és jelen ÁSZF hatálya alá tartozó szerződések kamatainak egyoldalú, az adós számára kedvezőtlen módosítására, az üzletszabályzatnak „Az egyoldalú módosításhoz kapcsolódó ok-leltár” elnevezésű pontjában foglalt esetekben, az ott meghatározott feltételek mellett. A 8.3. pont a bank ugyanezen jogosultságáról szólt a szerződés alapján felszámított díjak, költség és jutalék körében, az üzletszabályzatnak „A költségek, díjak és jutalékok egyoldalú módosítása” pontjában foglalt mértékre, esetekre utalással. A 8.5. pont az adós díjmentes felmondási lehetőségéről rendelkezett, a számára kedvezőtlen módosítás hatálybalépését megelőzően.

A felperes a 2015. január 10-én előterjesztett keresetében – amelynek beadásához fűződő joghatályokat a Pp. 132. §-a szerint fenntartotta – annak megállapítását kérte a 2014. évi XXXVIII. törvény (Törvény) 4. § (1) bekezdése, 6. §-a, 8. § (4) bekezdése és a 11. § (3) bekezdése alapján, hogy a Törvény hatálya alá tartozó, forint alapú fogyasztói hitel- vagy kölcsönszerződés részévé váló, az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő fenti szerződéses kikötései tisztességesek, ezért érvényesek. Másodlagosan részleges érvénytelenség alkalmazását kérte.

Kérte a bíróságtól a per tárgyalásának felfüggesztését, és az Európai Unió Bírósága előtt előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését a Pp. 155/A. §-a alapján.

Érdemben a Törvény 4. § (1) bekezdésében előírt elvek értelmezésével állította és részletesen kifejtette, hogy a per tárgyává tett feltételeiben érvényesülnek az egyes elvek.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Részletesen kifejtett álláspontja szerint a kereset tárgyát képező szerződéses kikötések egyik időállapotban sem feleltek meg a Törvény 4. § (1) bekezdésében meghatározott konjunktív feltételeknek.

Kérte mellőzni a Pp. 155/A. §-ának alkalmazására irányuló indítványt.

A Fővárosi Törvényszék a 2015. március 11-én kelt 34.G.40.241/2015/11. számú ítéletében a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek bruttó 635.000,-Ft perköltséget.

Határozatának indokolásában elsőként azt rögzítette, hogy a felperes a Törvény 4. § (2) bekezdésén alapuló perindítási joga alapján kérte a kereset tárgyává tett szerződési feltételek érvényességének a megállapítását, azok tisztességessége miatt a Törvény 11. § (3) bekezdése, 4. § (1) bekezdése szerint. Leszögezte a bíróságnak a Törvény 11. § (1), (3) bekezdéseiben írt feladatát a perben, továbbá hogy csak akkor érvényes a pénzügyi intézmény által tisztességesnek tartott szerződéses kikötés, ha maradéktalanul megfelel a Törvényben meghatározott feltételeknek. Amennyiben a Törvény 4. § (1) bekezdés a)-g) pontjaiban írt elvárások közül akárcsak egy nem teljesül, el kell utasítani a keresetet.

Rámutatott az elsőfokú bíróság a tagállamok feladatára a 93/13/EGK irányelv (Fogyasztói Irányelv) szerint, és kiemelte a 3. cikk (1) bekezdésben, 5. cikkében írt rendelkezéseket, valamint az Európai Unió Bíróságának gyakorlatából a C-415/11. számú „Aziz” ügyet az irányelv 3. cikk (1) bekezdésének értelmezésével kapcsolatban, illetve a „Colson” ügyben, valamint a C-106/98. számú és a C-226/12. szám alatti ügyekben hozott ítéletek megállapításait az irányelv 5. cikkét illetően.

A Lakossági Jelzálogkölcsönök Általános Szerződési Feltételeinek a 2006. december 4. – 2009. február 14. napjáig hatályban volt 2.13. pontjával kapcsolatban azt állapította meg a törvényszék, hogy az abban foglalt felsorolás – azon körülmények tekintetében, amelyek alapján a bank jogosult az ügyleti kamatlábat, kezelési költséget, egyéb díjakat változtatni – nem felel meg a tételes meghatározás, az objektivitás, az egyértelmű és érthető megfogalmazás, az átláthatóság, a felmondhatóság, a ténylegesség és arányosság, továbbá a szimmetria elvének sem. A bank működési feltételeiben bekövetkezett változás példálózó jellegű felsorolásnak minősül, az oklista – egyoldalú flexibilis fogalmak alkalmazása miatt – nem alkot zárt rendszert a 2/2012. (XII. 10.) PK vélemény 6. b) pontjában előírtak szerint („például jogszabály vagy jegybanki rendelkezés megváltozása”), illetve módja volt a felperesnek előidézni, befolyásolni az adott körülményt, abban közrehatni („adósért vállalt kockázatok tényezői”). A szabályozás amiatt nem felel meg az érthető és egyértelmű megfogalmazás követelményének, mert a fogyasztó a szerződés megkötésekor nem láthatta előre, hogy az oklistában szereplő okok („pénz és tőkepiaci feltételek változása”, „az adósért vállalt kockázatok tényezőinek alakulása”, „jogszabály vagy jegybanki rendelkezés változása”) mikor és milyen mértékben, módon hatnak ki a költségek, kamatok és díjak változására. Ezen elv értelmében a fogyasztónak a szerződés megkötésekor előre kell látnia, hogy a szolgáltató az általános szerződési feltételek módosítására miként jogosult, ami nem pontos összecszerúségre vonatkozó előreláthatóságot jelent, a fogyasztó számára annak kell megismerhetőnek lennie, hogy milyen tényezőktől függenek a szerződés megkötésekor az egyes fizetési kötelezettségek, azok mikor, milyen mértékben változtathatók meg. Az átláthatóság követelménye amiatt sérül a szabályozás esetén, mert az adósért vállalt kockázatok tényezőinek kedvezőtlen változása, a bank működési feltételeiben bekövetkezett változás, a pénz- és tőkepiaci feltételeknek a változása, a törvényi szabályozás kikötései általánosak, teljes egészében nélkülözik a konkrét, megragadható

megfogalmazást; a rendelkezések megfelelő és szükséges korlátok nélkül biztosítanak a felperesnek egyoldalú szerződésmódosítási jogot, ennél fogva átláthatatlanok, ellenőrizhetetlenek és számonkérésre alkalmatlanok.

A felmondhatóság elvének vizsgálatakor a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 2. § d) pontjára, valamint a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.576/2013/4. számú részítéletére, a szimmetria követelményével kapcsolatban az ítéltáblának a 2014/20. számú eseti döntésére hivatkozott, és mindkét esetkörben a kifejezett szerződéses szabályozás szükségességét hangsúlyozta. A ténylegesség és az arányosság elvének való megfelelés hiányát amiatt állapította meg az elsőfokú bíróság, mert nem került meghatározásra, hogy a megjelölt körülmények megváltozása ténylegesen kapcsolatban áll a hiteldíj mértékével, illetve hogy ezen körülményeknek a megváltozása a hiteldíj milyen arányú megváltozásával jár együtt. Álláspontja szerint a szabályozás eredményeként a felperes ténylegesen egy korlátlan és tetszőlegesen alkalmazható kamatemelési jogot kötött ki, amely jogosítvány a jóhiszeműség és tisztesség követelményébe ütközik, egyoldalú indokolatlan hátrányt valósít meg a fogyasztóval szemben. A kikötések alapján a fogyasztónak nincs lehetősége felmérni, hogy mely és milyen mértékű változások azok, amelyek bekövetkezése esetén a szerződés módosítására kerül sor, és a módosítás milyen mértéket érhet el.

A Szerződésminta 2006. december 4. – 2009. július 31. között alkalmazott I.3.5. pontjában foglalt egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek vonatkozásában az elsőfokú bíróság megállapította a tételes meghatározás, a ténylegesség és arányosság, az objektivitás, a szimmetria és a felmondhatóság elveinek a sérelmét, továbbá az átláthatóság, az egyértelmű és érthető megfogalmazás követelményeinek az elmaradását is.

Hangsúlyozta az oklista nyitott jellegét, bővítési és befolyásolási lehetőségét is a felperes által, az abban írt körülmények defíniatív jellegének a hiányát, a ténylegesség és arányosság szempontjából pedig azt, hogy a – különböző rendeltetésű – ügyleti, késedelmi kamat és egyéb költségek változtathatósága egyazon feltételrendszerrel függött. Ismét leszögezte az egyoldalú szerződésmódosítási jogra vonatkozó egyedi rendelkezés tisztességessége szempontjából, hogy a szabályozás tartalmánál fogva lehetővé kell tegye annak előrelátását, kalkulációját, illetve ellenőrzését és egyben számonkérhetőségét, hogy milyen feltételek teljesítése esetén, milyen mértékben kerülhet sor további terhek áthárítására a fogyasztóra.

A 2009. február 15. – 2009. július 31. között hatályban volt Lakossági Jelzálogkölcsonök Általános Szerződési Feltételeinek 2.13. pontjában írt kikötés tisztességessége nem volt megállapítható a törvényszék szerint, egyrészt a tételes meghatározás, továbbá az objektivitás, az egyértelmű és érthető megfogalmazás, a ténylegesség és arányosság, az átláthatóság, a felmondhatóság és a szimmetria elveinek teljesülése hiányában. Kiemelte „a bank működési feltételeiben bekövetkezett változás” mögötti zárójelben alkalmazott felsorolás példalázó jellegét, a szerződés módosítására okot adó körülmények flexibilis mivoltát, bővítési és előidézési, befolyásolási lehetőségét a felperes által, valamint egyes megjelölések túlzott általánosságát („pénz és tőkepiaci feltételek változása”, „fogyasztói árindex emelkedése”), és hangsúlyozta – különösen a bank hitelezéssel kapcsolatos jogai (dologi, adatvédelmi alkalmazások változása, az informatikai költségek emelkedése) kitétel kapcsán –, hogy megváltozásukat, illetve hogy mikor, milyen mértékben, módon hatnak ki a költségek, kamatok és díjak megváltozására, a szerződés megkötésekor a fogyasztó nem láthatja előre. A fogyasztói árindex, a bank forrásköltségeinek emelkedése, a pénzpiaci forrásszerzési lehetőségek változása nem utal a hiteldíjjal való kapcsolatra, hogy a hiteldíj milyen arányú változásokkal járnak együtt.

A 2009. augusztus 1. – 2009. december 31. között hatályban volt Lakossági Jelzálogkölcsonök Általános Szerződési Feltételeinek 2.13. pontja – a felmondási jogot korlátozottan lehetővé tette ugyan, azonban – nem teljesítette a tételes meghatározás, az objektivitás, az egyértelmű és érthető megfogalmazás, az átláthatóság és a szimmetria elvárásait, az oklistában foglalt felsorolás flexibilitása, a megjelölt körülmények általános, a fogyasztó számára nem beazonosítható jellege, továbbá annak lehetősége miatt, hogy bekövetkezésüket a felperes előidézze, illetve a változás

mértékét befolyásolja. A szerződési feltételek alapján a fogyasztó a szerződés megkötésekor nem láthatta előre, hogy a kikötött körülmények mennyiben fogják befolyásolni tényleges terheinek az alakulását.

Rámutatott az elsőfokú bíróság a 2.13.13. pont azon sajátosságára is, hogy korlátozza az ügyfél javára történő szerződésmódosítás lehetőségét, mert a bank csak azon feltétel vagy körülmény megváltozását veszi figyelembe, amelyre alapítva korábban sor került az ügyfél hátrányára való módosításra.

A 2009. augusztus 1. – 2009. december 31. között hatályban volt Szerződésminta I.3.5. pontjában foglalt egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek körében megállapítható volt a tételes meghatározás, az egyértelmű és érthető megfogalmazás, az objektivitás, a ténylegesség és arányosság, az átláthatóság, a felmondhatóság és a szimmetria elveinek sérelme is az elsőfokú bíróság szerint. Rögzítette az oklistából a forrásköltségek változásának példalózó felsorolását, valamint a flexibilis jelleget, továbbá egyes fogalmak érthető, világos meghatározásának a hiányát („SWAP és egyéb hozamgörbék egymáshoz képesti elmozdulása, az adóssal kapcsolatban vállalt kockázati tényezők változása, az adós hitelképességében és a biztosítékok értékében bekövetkezett változás, a hitelező tevékenységét érintő iparági, ágazati, vagy földrajzi kockázati kitettség változása, a hitelező kockázati kamatfelárának változása”), amelyek miatt nem volt előre látható a szerződés megkötésekor a fogyasztó számára, hogy a körülmények kihatnak-e a hiteldíj megváltozására, ha igen, milyen mértékben. A felmondhatósággal kapcsolatban azt fejtette ki az ítélet, hogy annak reális alternatívát kell jelentenie a fogyasztó számára.

A 2010. január 1. – 2010. december 11. között hatályban volt Lakossági Jelzálogkölcsonök Általános Szerződési Feltételei 2.13., 2.13.1., 2.13.2., 2.13.3. pontjai esetén ugyancsak sérült a tételesség, az objektivitás, az egyértelmű és érthető meghatározás, a ténylegesség és arányosság, az átláthatóság, a felmondhatóság és a szimmetria követelménye is. Utalt a bíróság a felsorolás nyitott jellegére („így különösen, de nem kizárólag” fordulat), egyes okok meghatározásának elégtelenségére („ország kockázati felár változása (credit default swap), a jegybanki repo- és betéti kamatlábak változása, a Magyar Állam, vagy bank által kibocsátott kötvény és SWAP hozamgörbék egymáshoz képest történő elmozdulása”), továbbá a jogszabályi, illetve a hatósági előírások változására alapított szerződés módosítási jog elfogadhatatlanságára is. Az oklistának a jegybanki alapkamatra, a fogyasztói árindexre, az állampapírok hozamára való hivatkozása nem beazonosítható a fogyasztó számára, az általános utalás alapján nem vonható le következtetés a szerződéses terhek várható alakulására. A vis maior események megfogalmazása csak utal a hirtelen bekövetkező nagyfokú pénz- és tőkepiaci zavarokra, anélkül hogy definiálná e fogalmak tényleges jelentését. Rámutatott a törvényszék a szerződési feltételek 2.13.2. pontjával kapcsolatban arra is, hogy abban nem kötelezettségként, hanem lehetőségként merülnek fel az egyoldalú szerződésmódosítás szabályai a fogyasztó javára, és fennmaradt az előző időszakban fennálló korlátozottsága is a szabálynak. A felmondás lehetősége nem jelent díjmentességet és reális alternatívát sem a fogyasztónak, a tartozásai egyösszegben való esedékessé válása miatt.

A Szerződésminta 2010. január 1. – 2010. december 11. között alkalmazott I.3.5. pontjában hivatkozás szerepel csupán az általános szerződési feltételekre, annak konkrét pontja megjelölése nélkül, ami – a tételesség elvének sérelmén túl – amiatt sem tekinthető tisztességesnek, mert nem biztosítja a fogyasztó számára annak ellenőrzési lehetőségét, hogy a szerződés módosítást lehetővé tevő rendelkezés jogszerűen került-e alkalmazásra.

A felperes jogelődje, az Allianz Bank Zrt. által 2006. október 17. – 2009. augusztus 2. között alkalmazott Lakossági Bankszolgáltatások Üzletszabályzatának 2.2.2., 2.2.4. pontjai tekintetében azt állapította meg a törvényszék, hogy sérült a tételesség, az egyértelmű és érthető megfogalmazás, az átláthatóság, a felmondhatóság, a szimmetria és az objektivitás elve is. Hangsúlyozta a taxatív meghatározás hiányát az egyoldalú szerződésmódosítás feltételei körében, illetve „a pénz- és tőkepiaci feltételek, a jogszabályok és hatósági előírások, valamint a banki üzletpolitika megváltozásának” túl általános megjelölését. A kikötés, az abban megjelölt oklista alapján a

fogyasztó nem láthatta előre a későbbi terheinek alakulását, és nem volt lehetősége arra, hogy ezen okok megváltozása esetén fellépjen a felperessel szemben.

Az FHB (mint az Allianz Bank Zrt. jogutódja) által 2006. október 17. – 2009. május 4. napjáig alkalmazott Szerződés minta III.3.-4. pontjai nem teljesítették a tételesség, az átláthatóság, a felmondhatóság, az objektivitás, a ténylegesség és arányosság, továbbá az érthető és egyértelmű megfogalmazás elvárásait sem. A kikötések flexibilisek, bővíthetőek voltak a felperes által, módja volt továbbá a megjelölt okok bekövetkezésében közrehatni, a változás mértékét befolyásolni. A szerződés megkötésekor a fogyasztó nem láthatta előre a szabályozás tartalma alapján, hogy a megjelölt körülmények megváltozása miként fog hatni a terhei növekedésére.

A 2009. május 5. – 2010. július 7. között az FHB (mint az Allianz Bank Zrt. jogutódja) által alkalmazott Szerződés minta III. pontja sem teljesítette a tételesség, a ténylegesség és arányosság, az átláthatóság, az objektivitás, a felmondhatóság és az érthető, egyértelmű meghatározás követelményeit. A kikötésben található oklista példálózó felsorolást tartalmazott, elemei flexibilis tartalmuk miatt bővíthetőek voltak, ezen túl a megfogalmazásuk túl általános, nem kellően meghatározott. Nincs szabályozás a hiteldíj módosításának mértékére sem. A rendelkezés alapján a fogyasztónak nem volt lehetősége felmérni a szerződés megkötésekor, hogy a megjelölt feltételek milyen mértékben fognak kihatni a kötelezettség vállalására.

A 2009. augusztus 3. és (helyesen) 2009. december 9. között az FHB (mint az Allianz Bank Zrt. jogutódja) által alkalmazott Lakossági Bankszolgáltatások Üzletszabályzat 2.2.2., 2.2.5. pontjaiban foglalt kikötés oklistája nem volt tételes, az „így különösen” szófordulat és a szerződésmódosítási feltételek tág megfogalmazása miatt. Az átlagfogyasztó számára nem világos szakkifejezésekre figyelemmel sérült az egyértelmű és érthető megfogalmazás követelménye, továbbá az átláthatóság elve is. A törvényszék ezen kikötés kapcsán is megállapíthatónak találta az objektivitás, a ténylegesség és arányosság, a felmondhatóság sérelmét. Leszögezte, hogy a megjelölt fogalmakkal a kikötés egyoldalú és kontroll nélküli hatalmasságot biztosított a felperes számára („a bank forrásköltségeinek a változása, pénzügyi forrászerzési lehetőségek változása, a tőke és pénzügyi kamatlábak változása, a banknál elhelyezett betétek nagy mértékű kivonása, a fogyasztói árindex változása”).

A 2009. december 10. – 2009. december 31. között hatályban volt FHB (mint az Allianz Bank Zrt. jogutódja) Lakossági Bankszolgáltatások Üzletszabályzata 2.2.2., 2.2.2.1., 2.2.2.2., 2.2.2.3., 2.2.5. pontjai tekintetében megállapítható volt a tételesség, az objektivitás, a ténylegesség és arányosság elveinek sérelmén túl az átláthatóság, az érthető és egyértelmű megfogalmazás követelményeinek megsértése is a törvényszék szerint. Hangsúlyozta az oklista példálózó jellegét az „így különösen, de nem kizárólagosan” fordulat miatt, a teljes körű meghatározás elmaradását, egyes okok esetén – „hitelező forrásköltségeinek változása, a hitelező lekötött ügyfélbetéteinek kamatának változása” – a felperes szerepét azok előidőzésében, további okoknál a nem egyértelmű jelentéstartalmat („a hitelező lekötött ügyfélbetétei kamatának változása, a jegybanki repo- és betéti kamatlábak változása, hozamgörbék egymáshoz képest történő elmozdulása”). Az elsőfokú bíróság szerint ezen szerződési feltételek alapján sem láthatta előre a fogyasztó, hogy a megjelölt okok miként, milyen módon és mértékben hatnak a költségek, kamatok és díjak változására, a szerződéses terhei alakulására.

A 2010. január 1. – 2010. november 24. között hatályos FHB (mint az Allianz Bank Zrt. jogutódja) által alkalmazott Lakossági Bankszolgáltatások Üzletszabályzata 2.2.2., 2.2.2.1., 2.2.2.2., 2.2.2.3., 2.2.3., 2.2.5. pontjai nem feleltek meg a tételes meghatározás, az objektivitás, a ténylegesség és arányosság, az átláthatóság elveinek, továbbá az egyértelmű és érthető megfogalmazás követelményének sem. A felsorolás példálózó jellegű az „így különösen, de nem kizárólagosan” megfogalmazás miatt, nem világos a tartalma egyes okoknak („bankközi pénzügyi kamatlábak, hitelkamatok változása, jegybanki repo- és betéti kamatlábak változása, SWAP hozamgörbék egymáshoz képest történő elmozdulása”), bizonyos feltételek módosulásában a felperesnek lehetősége van közrehatni („a hitelező forrásköltségeinek a megváltozása, a hitelező lekötött

ügyfélbetétei kamatmegváltozása”). Figyelemmel arra is, hogy a fogyasztó számára nem lehetnek teljes mértékben ismertek egyes fogalmak – úgy mint a hitelező forrásköltségeinek vagy pénzüpiaci forrásszerzési lehetőségek változása, országgokkázati felár, bankközi pénzüpiaci kamatlábak/hitelkamatok változása, a hitelező lekötött ügyfélbetétei kamatának változása, az ügyfél, illetve a hitelügylet más kockázati kategóriába történő átsorolása, a hitelező vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő eszközminősítési szabályzata, vagy belső adósminősítési szabályzata –, nem volt előre látható és kalkulálható a szerződéskötéskor a fogyasztó terheinek alakulása. Megjegyezte a törvényszék, hogy a felmondhatóság joga biztosított volt, de nem kerültek rögzítésre a következményei.

Az FHB (mint az Allianz Bank Zrt. jogutódja) által 2010. július 8. – 2010. december 31. között alkalmazott Szerződés minta III., VIII.1. pontjai tekintetében az elsőfokú bíróság megállapította a tételesség, az egyértelmű és érthető megfogalmazás, az objektivitás, a felmondhatóság és az átláthatóság követelményeinek sérelmét is. Hangsúlyozta, hogy a szabályozásban nincs tételes oklista, a kikötés az üzletszabályzatra utal. A refinanszírozási feltételekre, pénzüpiaci körülményekre, fogyasztói árindexre, vonatkozó jogszabályokra és a jegybank esetleges intézkedéseire vonatkozó felsorolás nem elégíti ki az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvárásait, az objektivitás mércéjét pedig arra figyelemmel sem, hogy a banknak lehetősége van a kikötés szerint a szerződés egyoldalú módosítására az ügyletre vonatkozó banki kockázat tükrében, illetve annak felülvizsgálata eredményeként. A megjelölt okok lényegében kontroll nélküli, egyoldalú hatalmasságot biztosítottak a bank részére.

Az FHB (mint az Allianz Bank Zrt. jogutódja) által 2010. augusztus 12. – 2010. december 31. között alkalmazott Szerződés minta III. pontja nem teljesítette a tételes meghatározás, az objektivitás, a ténylegesség és arányosság, az átláthatóság követelményeit. Kiemelte az elsőfokú bíróság a szabályozásból az üzletszabályzat rendelkezéseire való utalást, egyes okok általános, nem pontos meghatározását, arányos és tényleges kapcsolatuk hiányát a hiteldíj elemeivel, továbbá a bank lehetőségét egyes feltételek előidézésében, mértékük meghatározásában (pénzüpiaci körülmények, fogyasztói árindex, ügyletre vonatkozó banki kockázat).

Az FHB (mint az Allianz Bank Zrt. jogutódja) által 2010. november 25. – 2010. december 11. között alkalmazott Lakossági Bankszolgáltatások Üzletszabályzata 2.2. pontja tekintetében a törvényszék megállapíthatónak találta a tételesség, az objektivitás, a ténylegesség és arányosság elveinek sérelmét is. Utalt az oklista nyitott jellegére („így különösen, de nem kizárólagosan”, „hitelező forrásköltségeinek változása, pénzüpiaci forrásszerzési lehetőségek változása” kitételek körében), a megjelölt okok előidézésében a bank szerepére, és arra, hogy nem vezethető le a kikötésből, hogy az okok milyen mértékben állnak kapcsolatban a hiteldíj megváltozásával, hogy a hiteldíj mértéke mennyiben módosulhat. Az oklistában a jegybanki alapkamatra, az állampapírok hozamára, a bankközi hitelkamatokra, a fogyasztói árindexre, forrásra és egyéb költség változására való utalás nem beazonosítható a fogyasztó számára, mert nem állapítható meg, hogy milyen feltételek adnak lehetőséget a szerződés egyoldalú módosítására.

Az elsőfokú bíróság szerint az FHB (mint az Allianz Bank Zrt. jogutódja) által 2007. május 21. – 2009. május 2. között alkalmazott Allianz Személyi Kölcsön Általános Szerződési Feltételei 3.2.3., 8.2., 8.5. pontjaiban foglalt szabályok nem teljesítették a tételesség, az objektivitás, a ténylegesség és arányosság, a felmondhatóság, az átláthatóság követelményeit. Rögzítette az oklista zártságának hiányát, a bank lehetőségét a megjelölt okok előidézésében. Nem állapítható meg, hogy egyes okok („a jegybank mindenkori intézkedései”, a „refinanszírozás feltételei”) miként hatnak a hiteldíjra, milyen arányban állnak a hiteldíj mértékének megváltoztatásával, továbbá az sem, hogy a fogyasztónak lehetősége volt előre látni, hogy az egyes rendelkezések ténylegesen hatnak-e, ha igen, milyen mértékben a hiteldíj megváltoztatására.

Az FHB (mint az Allianz Bank Zrt. jogutódja) által 2009. május 3. – 2009. augusztus 2. között alkalmazott Allianz Személyi Kölcsön Általános Szerződési Feltételei 8.2., 8.5. pontjai nem feleltek meg a tételes meghatározás, az egyértelmű és érthető megfogalmazás, az objektivitás, a

felmondhatóság és az átláthatóság elveinek sem. A törvényszék kiemelte a szabályozásból az „így különösen” szófordulat alkalmazását, egyes okok flexibilis, illetve a bank belátásán múló, továbbá túl általános jellegét („pénzpiaci forrásszerzési lehetőségek változása, a bank forrásköltségeinek változása, Magyarország országhozzájárulásának változása, a bank közteher (pl. adó) fizetési kötelezettségének növekedése, a kötelező tartalékolási szabályok, az adósért vállalt kockázat tényezőinek megváltozása, a bank által üzletpolitikai, illetve promóciós céllal adott kedvezmény csökkentése vagy megszüntetése, a bank kockázati kamatfelárának emelkedése, a bank egyéb operációs és beszállítói költségeinek, így különösen a nyomdai, IT és telekommunikációs költségek megváltozása, a bank által üzletpolitikai, illetve promóciós céllal adott kedvezmény csökkentése, vagy megszüntetése, a bank kockázati kamatfelárának emelkedése”), amelyek alapján nem volt érthető az sem átlagos fogyasztó számára, hogy ténylegesen milyen mértékben és módon hatnak a hiteldíj-elemek (költségek, kamatok és díjak) változására.

A felperes által alkalmazott szerződéses kikötések nem hozták a fogyasztót olyan helyzetbe, hogy a szerződés aláírását megelőzően teljes körűen átláthassa a szerződési feltételeket, nem volt lehetősége arra, hogy felmérje a terhei alakulását.

Az elsőfokú bíróság szerint az FHB (mint az Allianz Bank Zrt. jogutódja) által 2009. augusztus 3. – 2010. november 24. között alkalmazott Allianz Személyi Kölcsön Általános Szerződési Feltételei 3.2.3., 8.2.-8.5. pontjai nem valósították meg a tételesség, a felmondhatóság, az objektivitás, a ténylegesség és arányosság, valamint az átláthatóság elveit sem. Rámutatott, hogy a szabályozás utalt az üzletszabályzat rendelkezéseire, illetve hogy nem tartalmazott rendelkezést a fogyasztó javára történő szerződésmódosításra, biztosította ugyan a szerződés díjmentes felmondását, de reális alternatíva és a felmondás garanciális elemeinek rögzítése nélkül. A kikötések nem hozták a fogyasztót olyan helyzetbe a szerződés megkötésekor, hogy teljes mértékben megismerhesse a szerződési feltételeket. Az oklistában meghatározott okok tekintetében nem állapítható meg, hogy azok ténylegesen milyen kapcsolatban állnak a hiteldíj elemeivel, mértékével.

A törvényszék szerint az FHB (mint az Allianz Bank Zrt. jogutódja) által 2010. november 25. – 2011. március 31. között alkalmazott Allianz Személyi Kölcsön Általános Szerződési Feltételei 8.2.-8.3., 8.5. pontjai változatlanul – a már kifejtett érvek mentén – nem feleltek meg a tételesség, az objektivitás, a ténylegesség és arányosság, a felmondhatóság és az átláthatóság követelményeinek. Az üzletszabályzat szerinti szerződésmódosítás azért is tisztességtelen, mert korlátlanul biztosítja a felperes részére a szerződéses tartalom megváltoztatásának jogát.

Rögzítette végül az elsőfokú ítélet, hogy a törvényszék nem látott alapot a részleges érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazására. A bíróságnak a jogszabály által megjelölt elveket a teljes oklistára vetítve kellett vizsgálnia, nem volt lehetősége a Törvény 4. § (1) bekezdése, 11. § (1) bekezdése alapján az oklistában felsorolt okok külön történő értékelésére. Rámutatott ebben a körben az elsőfokú bíróság a Kúriának a Gfv.VII.30.387/2014/6. számú ítéletében tett megállapításaira, továbbá arra is, hogy a felperes sem hivatkozott az általános szerződési feltételek egyes kikötéseire, azokat maga is egységes egésznek tekintette.

Utalt az 1996. évi CXII. törvény (régi Hpt.) rendelkezéseire is, amelyek alapján a kamat-, díj-, vagy költségelemre kihatással járó ok-okozati feltételeket együttesen, tényleges hatásuk arányában kell figyelembe venni.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 155/A. § (1) bekezdése, az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 267. cikkének a)-b) pontjai alapján megalapozatlannak találta a felperes kérelmét, amelyben a per tárgyalásának felfüggesztésével az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezését kérte. Hangsúlyozta, hogy a perben kizárólag abban kell állást foglalnia, hogy a Törvény 4. § (1) bekezdésében foglalt elveknek megfelelnek-e a felperes egyoldalú kamat- és költségemelését biztosító általános, valamint egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételei. Rámutatott továbbá, hogy az EKB-val való egyeztetés hiánya olyan jogalkotási kérdés, amely nem tartozik az EUMSZ 267. cikkének hatálya alá.

A perköltségről való rendelkezés a Pp. 78. § (1) bekezdésén és a 32/2003 (VIII. 22.) IM rendelet

2. § (2) bekezdésén alapult, az alperes által megbízási szerződés alapján igényelt ügyvédi munkadíjat takarta, amelynek mértékét a törvényszék a ténylegesen elvégzett ügyvédi munkára tekintettel mérsékelte.

Az ítélettel szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatásával a keresetének megfelelő döntés meghozatalát kérte.

Bejelentette, hogy fenntartja az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatali eljárása kezdeményezésére irányuló indítványát, és kérte a másodfokú bíróságtól a Pp. 155/A. §-a alapján az eljárás felfüggesztését, a keresetben meghatározott kérdések tekintetében előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.

Érdemben arra hivatkozott, hogy jogszabálysértő az elsőfokú ítélet, mivel nem értékelt a felperesre vonatkozó ágazati jogszabályok összességét, és a Törvény rendelkezései alapján bírált el annak hatálya alá nem tartozó kikötéseket is.

Álláspontja szerint figyelembe kellett volna venni a pénzügyi intézményeket jogosító és kötelező különös jogszabályokat, a régi Hpt., az 1997. évi XXX. törvény (Jht.) és a 275/2010. (XII. 15.) Korm. rendelet (Oklista rendelet) előírásait, ugyanis nem a polgári jog általános szabályai szerint, hanem a felperesre irányadó régi Hpt. 210. §-ában írt felhatalmazás alapján került kikötésre az egyoldalú szerződésmódosítási jog, amelynek tisztességessége vizsgálatok fokozott jelentősége volt a Hpt. előírásainak. Fenntartotta, hogy a Hpt. 2010. január 1-jét követő rendelkezései részévé váltak a perben vizsgált általános szerződési feltételeknek, ezért tisztességtelenségük nem volt vizsgálható a régi Ptk. 209. § (6) bekezdése alapján. Rámutatott, hogy a régi Ptk. 209. §-ának tartalmát képező elvek a 2/2012. (XII. 10.) PK véleményben, a 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatban, és a Törvény 4. § (1) bekezdésében nem a polgári jog magától érthető tartalmi elemei, hanem későbbi jogszabályi rendelkezések által inspirált elvárások. Értékeln kellett volna a szerződéses kikötések alkalmazásakor hatályos jogszabályi környezetet a kereset elbírálásakor, a Fogyasztói Irányelv 4. cikkére is figyelemmel, mindezt az elsőfokú bíróság elmulasztotta, nem vette figyelembe a kölcsön jogviszony alapvető jellemzőit, annak hosszútávú voltát, a hitelező kockázatvállalásának mértékét, személyét sem, amelyre külön törvények speciális jogosultságot biztosítanak. Tévedett a részleges érvénytelenség perbeli értelmezése kapcsán is a törvényszék, kizárva az oklistában levő körülmények külön-külön való értékelését. Megalapozatlan az egyes szerződési feltételek osztatlan egységként való kezelése, ami lehetlenné tette a 2/2012. (XII. 10.) PK véleményben írt vizsgálati módszer alkalmazását.

A per tárgyává tett szerződéses kikötések tisztességessége kapcsán fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját. Az elsőfokú ítélet megállapításaival szemben hangsúlyozta, hogy a Lakossági Jelzálogkölcsönök Általános Szerződési Feltételeinek a 2006. december 4. és 2009. február 14. között hatályos 2.13. pontját a törvényszék tévesen és kellő indokolás nélkül tekintette példálózó felsorolásnak. Állította, hogy az adósért vállalt kockázatok tényezői objektív jellegűek. Arra is hivatkozott az egyértelmű és érthető megfogalmazás követelménye körében, hogy az általa használt pénzügyi-közgazdasági fogalmak beazonosíthatóak a fogyasztók számára, akik képesek voltak egyértelmű következtetések levonására a szerződéses terhek várható alakulásával kapcsolatban. A pénzügyi szolgáltatási szerződésekben szükségképpen felmerülő fogalmak egyértelműen, világosan és a magyar nyelv szabályai szerint kerültek megfogalmazásra. Utalt arra is, hogy fogyasztótól is elvárható körültekintő tájékozódás a számára kiemelt jelentőséggel bíró, hosszútávú elköteleződést jelentő szerződés megkötése előtt. Álláspontja szerint a felmondhatóság elvével kapcsolatos ítéleti következtetés is téves, a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 2. § d) pontjának és a 14.Gf.40.576/2013/4. számú részítélet indokolásának egyes részeinek kiragadásával. Hiányolta a kölcsön jogviszony jellegzetességének figyelembe vételét, miszerint a felperes hitelező annak kezdetén teljesít, a fogyasztó a jogviszony tartama alatt tartozik teljesítéssel, ezért a szerződés felmondásakor a bizonytalanabb helyzetű hitelező pozícióját indokolt védeni a felmondási jog gyakorlására vonatkozó szabályok körében is.

A szimmetria követelményével kapcsolatban azt emelte ki, hogy a perbeli kikötések pozitív és negatív irányú változás esetére is biztosították a felperes jogát, illetve hogy a régi Hpt. előírásai is vonatkoztak a szimmetriára. A ténylegesség és arányosság elvével kapcsolatban arra mutatott rá, hogy az általa alkalmazott kikötések, az azokat tartalmazó kölcsönszerződések lényegi eleme volt a kamatkockázat vállalása a fogyasztók részéről, hogy az általuk fizetendő ellenérték mindenkor az aktuális piaci viszonyokhoz fog igazodni.

Állította, hogy iratellenes az elsőfokú bíróság döntése az átláthatóság követelményének való megfelelés kapcsán, a többletkötelezettség keletkezésének indokai, a kötelezettségváltozás mechanizmusa és annak mértéke miatt. A per tárgyává tett kikötések minden esetben tartalmaztak oklistát, a többletkötelezettség indokainak felsorolását, továbbá a kamat-, költség-, díj módosítására irányuló eljárást is azzal, hogy kamat, költség díj a fordulónapon, a Hirdetményben meghatározott mértékre változtatható, amivel teljesült az ítéletben elvárt kritérium. Megjegyezte, hogy szükségszerűen el kell választani a fogyasztó számára biztosított átláthatóságot a szakmai elvárásoktól, amelyek az árazást befolyásolják és alakítják. A felperes szerződési feltételei biztosították az átláthatóságot a fogyasztók számára, azzal, hogy a kamat módosulását kizárólag a kamatperiódus fordulónapjától és a havonta közzétett Hirdetményben meghatározott mértékben tették lehetővé. Irreális az ítéletben ismertetett azon elvárás, hogy az átlátható szerződéses kikötésnek a szerződéskötés időpontjában kell lehetővé tenni a fogyasztó számára annak felmérését, hogy az egyes feltételek milyen mérvű változása egyenként és összességében milyen kamat, díj, költségemlést jelent.

A szerződésminta 2006. december 4. és 2009. július 31. között alkalmazott I.3.5. pontja tekintetében arra mutatott rá, hogy nem vezethető le az ítélet következtetése a taxatív okokat tartalmazó szerződéses kikötésből, illetve hogy a ténylegesség és arányosság elvének értelmezése az ítéletben ellentétes a jogszabályi definíciótól. Állította, hogy a kikötés teljesítette az átláthatóság, az objektivitás, az egyértelmű és érthető megfogalmazás, továbbá a szimmetria, a felmondhatóság, a ténylegesség és arányosság követelményeit is.

A Lakossági Jelzálogkölcsönök Általános Szerződési Feltételeinek a 2009. augusztus 1. és december 31. között hatályos 2.13. pontjával kapcsolatban azt emelte ki, hogy kölcsönszerződés esetén a felmondás jogának gyakorlása automatikusan kiváltja a teljes tartozás megfizetésének esedékessé válását, érthetetlen és jogszabálysértő egyéb alternatíva elvárása a felperestől. Téves a törvényszék értelmezése a szimmetria elvével kapcsolatban is; a kikötés magában foglalta a fogyasztó javára való szerződésmódosítás lehetőségét is.

A Szerződésminta 2009. augusztus 1. és 2009. december 31. között hatályos I.3.5. pontja tekintetében fenntartotta a keresetlevelében kiejtetteket.

A Lakossági Jelzálogkölcsönök Általános Szerződési Feltételeinek a 2010. január 1. és december 11. között hatályos 2.13., 2.13.1., 2.13.2., 2.13.3. pontjaival kapcsolatban hangsúlyozta a régi Hpt. rendelkezéseinek fokozott jelentőségét, a 210. §-nak a tisztességesség tartalmi elemeit definiáló jellegét és a Ptk. 209. § (6) bekezdésének indokolt alkalmazását. Fenntartotta, hogy a Szerződésminta 2010. január 1. és december 11. között hatályos I.3.5. pontjában írt utalás nem sérti a Törvényben meghatározott elvek egyikét sem.

Az FHB (mint az Allianz Bank Zrt. jogutódja) által 2006. október 17. és 2009. augusztus 2. között alkalmazott Lakossági Bankszolgáltatások Üzletszabályzatának a 2.2.2., 2.2.4. pontjaival, a Szerződésminta 2006. október 17. és 2009. május 4. közti III.3.4., 2009. május 5. és 2009. július 7. között hatályos III. pontjaival kapcsolatban állította a Törvény 4. § (1) bekezdésében írt elvek maradéktalan teljesítését. A Lakossági Bankszolgáltatások Üzletszabályzatának a 2009. augusztus 3-tól hatályos kikötéseivel kapcsolatban arra is utalt az elsőfokú ítélet indokolásával szemben, hogy nem volt indoka képletek rögzítésének a szerződési feltételek között, a 2009. december 10-től alkalmazott kikötések körében pedig azt emelte ki, hogy a bírói gyakorlat szerint megengedett a szakkifejezések használata. Az üzletszabályzatnak a 2010. január 1. és november 24. között alkalmazott kikötései esetén arra mutatott rá az elsőfokú ítélet megállapításaival szemben, hogy

jogsabályi előírásokból nem vezethető le a felmondás jogkövetkezményei rögzítésének kötelezettsége. Az FHB (mint az Allianz Bank Zrt. jogutódja) által 2010. július 8. és 2010. december 31. között alkalmazott Szerződés minta feltételei körében azt emelte ki, hogy azok az üzletszabályzattal együtt alkotják a szerződést, ezért önmagában az üzletszabályzatra utalás nem érinti a szerződési feltétel tisztességességét. A Szerződés minta 2010. augusztus 12. és december 31. között hatályos kikötései esetén csak a tételes meghatározás, valamint az egyértelmű és érthető megfogalmazás elveinek teljesülését vizsgálta a törvényszék, a Lakossági Bankszolgáltatások Üzletszabályzatának 2010. november 25. és december 11. között hatályos kikötései esetén pedig csak a tételelességet, az objektivitást, a ténylegességet és az arányosságot.

Az FHB (mint az Allianz Bank Zrt. jogutódja) által alkalmazott Allianz Személyi Kölcsön Általános Szerződési Feltételei egyes időállapotaival kapcsolatban szintén sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta valamennyi törvényi követelmény teljesülésének a vizsgálatát.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Kérte mellőzni az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatala és a tárgyalás felfüggesztése iránti indítványt, amellyel kapcsolatban hivatkozott az elsőfokú eljárásban előadott érvelésére, miszerint nem merült fel a perben közvetlenül alkalmazandó uniós jogi norma.

Bejelentette, hogy érdemben is fenntartja az elsőfokú eljárásban tett előadását, a részleges érvénytelenséggel kapcsolatban az érdemi ellenkérelme 2. pontját, az 1. számú ellenkérelméhez csatolt A/2. számú melléklet 11. fejezetre való hivatkozást.

Kifejtette, hogy téves a felperes fellebbezésben foglalt érvelése, miszerint az elsőfokú bíróság megalapozatlanul figyelmen kívül hagyta – a Törvény rendelkezésein túl – az irányadó jogszabályi környezetet. Hangsúlyozta, hogy a Törvény az a jogszabály, ami a per alapjául szolgál, amelyben a bíróság feladata annak vizsgálatát jelenti a Törvény 11. § (1) bekezdése szerint, hogy a pénzügyi intézmény által tisztességesnek tartott szerződéses kikötések tisztességesek-e a 4. § (1) bekezdés szerint. A törvényszék a Kúria által kimunkált elveket megjelenítő Törvény rendelkezéseit alkalmazta.

Hangsúlyozta azt is, hogy konjunktív feltételeket határoz meg a Törvény 4. § (1) bekezdése, így bármelyik feltételnek – akár egynek, akár egy összetett feltétel részelemének – a hiánya a kikötés tisztességtelenségét eredményezi. Nem szükséges további törvényi feltétel vizsgálata és arra bizonyítási eljárás lefolytatása, amennyiben megállapítható valamely törvényi feltétel fennállásának a hiánya. A Törvény 4. § (1) bekezdésében meghatározott elvek helyes értelmezésével kapcsolatban az 1. számú ellenkérelméhez csatolt A/2. számú mellékletre utalt.

Állította, hogy a törvényszék részletesen megindokolta a döntését, általánosan és az egyes szerződéses időállapottal kapcsolatban is. Megalapozatlan a felperes érvelése az elsőfokú bíróság iratellenes döntésére az átláthatóság körében, ami összhangban van a bírósági gyakorlattal.

Megjegyezte, hogy a felperesnek kellett bizonyítania az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződéses kikötései tekintetében az átláthatóság kétszintű követelményét, amelynek egyik időállapot vonatkozásában sem tett eleget. Utalt az elsőfokú ítélet indokolásának megfelelő részein túl az 1. számú ellenkérelmének A/2. számú mellékletére, valamint a 2. számú ellenkérelmére, amelyben részletesen nyilatkozott a per tárgyát képező egyes szerződéses feltételekre.

Osztotta a törvényszék álláspontját az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének értelmezésével, az erre alapított megállapításaival kapcsolatban is.

Perköltség igénye körében előadta az alperes és jogi képviselője között létrejött megbízási szerződés alapján, hogy a felkészítő munka díjaként 200.000,- Ft + áfa, a peres képviselőlet másodfokú viteléért és az esetleges rendkívüli perorvoslati eljárás során végzett munka együttes díjaként 2.880.000,- Ft + áfa, továbbá 4,5 % költségátalány, mindösszesen 3.217.960,- Ft + áfa került kikötésre. Kérte a másodfokú eljárásra eső ügyvédi munkadíjának arányos megállapítását a szerződés rendelkezéseinek figyelembevételével. Megjelölte a Törvény 8. § (1) bekezdés b) pontját, a megbízási szerződés B/1. és B/2. fejezetének rendelkezéseit, valamint a 2.1.2.9. pontját.

A felperes a 2015. április 2-án érkezett beadványában észrevételt tett az alperes ellenkérelmére, amelyben előadta, hogy fenntartja az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti indítványát, a hatályos jogszabályi környezet vizsgálatának szükségességével, a KSH indexálás értékelésével és az átláthatóság, illetve a világos és érthető megfogalmazás elvének érvényesülésével kapcsolatban kifejtett álláspontját. Az alperes tévesen értelmezi a Törvény 4. § (1) bekezdésében írt feltételek konjunktivitását.

Hivatkozott az alperes másodfokú ügyvédi munkadíj igénye eltúlzottságára, ami figyelmen kívül hagyja a pertárgy értékét és a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységet is. Állította azt is, hogy az alperes ügyvédi munkadíja megállapításakor nem vehető figyelembe az elsőfokú eljárásban csatolt megbízási szerződés, mert abban – az okirat keltezésére és tartalmára is figyelemmel – nem szerepel a jelen peres eljárás. Kérte ezért a másodfokú bíróságtól az alperes másodfokú ügyvédi munkadíjának mérséklését.

Megállapította a másodfokú bíróság, hogy a felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéletábla elsőként azt rögzíti, hogy sem eljárásjogi, sem anyagi jogi szempontból nem találta megalapozottnak a Pp. 155/A. §-a alapján a másodfokú tárgyalás felfüggesztése és az Európai Unió Bíróságánál előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránt előterjesztett felperesi kérelmet.

A 3/2005. (XI. 14.) PK-KK vélemény, továbbá az 1/2009. (VI. 24.) PK-KK közös vélemény irányadó alkalmazásával megállapította az ítéletábla, hogy – a Törvény rendelkezéseinek céljára, az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó tisztességtelen és emiatt érvénytelen kikötéseknek a fogyasztói kölcsönszerződésekből való kiküszöbölésére, továbbá az érvénytelenség alapvető joghatására figyelemmel – nem volt helye a perben előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének az Európai Unió Bírósága előtt az EUMSz 267. cikke szerint, mivel a perbeli jogvita elbírálása, a Törvény alkalmazása során nem merült fel közösségi jogszabály alkalmazásának, illetve értelmezésének szükségessége. Az ügy érdemi eldöntése nem függött az Unió Szerződéseinek értelmezésétől, sem pedig uniós intézmények, szervek jogi aktusainak érvényességétől, értelmezésétől, nem volt szükség az – uniós jog értelmezésére kizárólagosan jogosult – Európai Bíróság állásfoglalásának beszerzésére. A kereset elbírálása során felmerülő, a közösségi jog értelmezését igénylő kérdés hiányában megalapozottan mellőzte a Fővárosi Törvényszék is az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.

A másodfokú bíróság a fellebbezés kapcsán elsőként azt rögzíti – utalva a 14.Gf.40.558/2014/6., a 14.Gf.40.607/2014/4. számú ítéleteiben, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.360/2014/7. számú határozatában e körben kifejtett indokolásokra –, hogy a Törvény nem tartalmaz visszaható hatályú jogalkotást, illetve szabályozást. A fogyasztói szerződésekben alkalmazott általános szerződési feltételek és egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek tisztességtelenség miatti érvénytelenségére a régi Ptk. 209. § (1) bekezdése és a 2013. évi V. törvény (új Ptk.) 6:102. § (1) bekezdése tartalmaz rendelkezést, amelyek egységesen határozzák meg a tisztességtelenség megállapításának szempontrendszerét.

A Fővárosi Ítéletábla hangsúlyozza, hogy a Fogyasztói Irányelv – a (4), (14), (21) és (24) preambulum-bekezdései, továbbá a 6. cikk (1), 7. cikk (1) bekezdései értelmében – a tagállamok nemzeti jogszabályaira bízta annak szabályozását, hogy miként nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra a tisztességtelen feltételek. Az irányelv tagállami kompetenciában hagyta – a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételek megszüntetésére vonatkozó – „megfelelő és hatékony eszközök” megteremtését, az erre vonatkozó szabályozói környezet megalkotását, amelyet az Európai Bíróság is kimondott a C-472/11. számú ítéletében.

A fogyasztói szerződésekben alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalt, illetve általános szerződési

feltételek tisztességtelenségének egyaránt a semmisség a jogkövetkezménye, amelyet a kialakult bírói gyakorlat, a jogalkalmazás számára iránymutatást jelentő 3/2011. PK vélemény 2. pontja egyértelművé tett a 2006. március 1-je előtt – de 2004. május 1-je után – megkötött szerződések esetében is, a Fogyasztói Irányelv 6. cikke, az Európai Unió Bíróságának a C-240/98. számú, C-243/08. számú ügyekben hozott döntései alapján. A Ptk. 2006. március 1-jét megelőző rendelkezéseit a Fogyasztói Irányelv céljának és rendelkezéseinek megfelelően kell értelmezni.

A másodfokú bíróság rámutat arra is, hogy fogyasztói szerződésekben alkalmazott általános szerződési feltételek és egyedileg meg nem tárgyalt feltételek tisztességtelenségére vonatkozó rendelkezések (régii Ptk. 209. §, 209/A. §, 209/B. §) részben uniós irányelvek átültetése folytán kerültek a magyar jogrendszerbe, alkalmazásuk már a Törvény megalkotása előtt igényelte az uniós szabályok értelmezését az Európai Unió Bírósága részéről az EUMSZ 267. cikke szerint. Az 1997. évi CXLIX. törvény, a 2006. évi III. törvény, a 2009. évi XXXI. törvény a Fogyasztói Irányelv céljainak megvalósítása érdekében módosította a régi Ptk.-t, a magyar bíróságok által kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárások érintették a Fogyasztói Irányelv és a régi Ptk. vonatkozó módosításait. A régi Ptk.-nak az irányelv rendelkezéseivel és céljaival összhangban történő, egységes értelmezéséhez és alkalmazásához fűződő társadalmi érdek fontosságát felismerve alkotta meg a Legfelsőbb Bíróság (jelenlegi elnevezése: Kúria) a 2/2011. PK véleményt a fogyasztói szerződések érvényességével kapcsolatos egyes kérdésekről, a 3/2011. PK véleményt a fogyasztói szerződéssel kapcsolatos közérdekű kereset elbírálásának egyes kérdéseiről, és ebbe a folyamatba illeszkedik a 2/2012. (XII. 10.) PK vélemény a fogyasztói kölcsönszerződésben pénzügyi intézmény által alkalmazott általános szerződési feltételekben szereplő egyoldalú szerződésmódosítási jog tisztességtelenségéről, majd a jogegységi határozatok.

Az Európai Bíróság 2014. április 30-án meghozott C-26/13. számú ítélete iránymutató megállapításokat tartalmazott a 6/2013. számú Polgári jogegységi határozattal el nem döntött jogkérdéseket illetően, amelyre figyelemmel hozta meg a Kúria a 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatát, az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződési feltétel átláthatóságának követelményére, a különmemű árfolyamok kikötésére.

Rámutat az ítélőtábla az Európai Unió Bíróságának jogértelmező gyakorlata sajátosságára és jelentőségére is, amely megjelent a C-92/11. számú ítéletben is. Ezen határozatában a Bíróság kimondta, hogy állandó ítélkezési gyakorlata szerint azon értelmezést, amelyet az EUMSZ 267. cikk alapján ráruházott hatáskör alapján valamely közösségi jogszabályra vonatkozóan kifejt, megmagyarázza és pontosítja e szabály jelentését és terjedelmét, ahogyan azt a hatálybalépésének időpontjától értelmezni és alkalmazni kell, illetőleg értelmezni és alkalmazni kellett volna, a bíróságok alkalmazhatják, és azt alkalmazniuk kell az értelmezés iránti kérelemről határozó ítélet előtt keletkezett és létrejött jogviszonyokra is.

A Kúria kimondta a Gfv.VII.30.360/2014/7. számú ítéletében azt is, a Fogyasztói Irányelv 4. cikk (2) bekezdése, 5. cikke, illetve a Mellékletében írtak (1. pont j) alpont, 2. pont b) alpont) alapján, hogy tisztességtelen – például nem világos, nem érthető, nem átlátható – szerződéses (üzletszabályzati) rendelkezések alapján a Fogyasztói Irányelv sem ad felhatalmazást a kamat, költség, díj egyoldalú emelésére. A Törvény 4. § (1) bekezdés e) pontja az Európai Unió Bírósága jogértelmezésének tartalmilag egyenértékű megfogalmazását adja, összeegyeztethető a Fogyasztói Irányelv rendelkezéseivel. Tartalmazza az ítélet továbbá azt a megállapítást is, az Európai Bíróság vonatkozó gyakorlatának, valamint az Alkotmánybíróságnak a III/1522/2014. számú ügyben hozott határozata megállapításainak figyelembe vételével, hogy a Törvény rendelkezései nem ellentétesek a Charta 47. cikkével.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására és a keresetnek megfelelő döntés meghozatalára irányuló fellebbezési kérelem elbírálása kapcsán a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, és a bizonyítékok okszerű mérlegelésével, érdemben helytálló jogi következtetéssel utasította el a keresetet amiatt, mert a perbeli szerződéses

kikötések nem voltak tisztességesnek tekinthetőek; megalapozott a jogi álláspontja a részleges érvényesség megállapítására irányuló kereseti kérelem elutasítása körében is.

A fellebbezéssel kapcsolatban a Fővárosi Ítéltábla leszögezi a Törvény 11. § (1), (2), (3) bekezdései alapján, hogy a Törvény 4. § (1) bekezdése konjunktív feltételeket ír elő az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó kikötés tisztességességére, amelyek közül egynek a hiánya is a kikötés tisztességtelenségéhez, a kereset elutasításához vezet. Amennyiben megállapítható a Törvény 4. § (1) bekezdésében előírt követelmények egyikének a sérelme a per tárgyává tett kikötések tekintetében, irreleváns és szükségtelen a további törvényi feltételek vizsgálata.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a konjunktív törvényi feltételek közül hangsúlyozottan vizsgálta a szerződéses kikötések átláthatóságát, egyértelmű és világos megfogalmazását, ezen elvek alapvető és kiemelkedő jelentőségére, illetve egymással és a további feltételekkel való összefüggésére figyelemmel.

A fellebbezésben foglalt felperesi hivatkozások miatt a másodfokú bíróság egyfelől arra mutat rá, hogy a régi Hpt. 210. § (3) bekezdésében foglalt törvényi felhatalmazás keretjellege miatt vizsgálható és a kereset szerint vizsgálandó volt az annak tartalmát kitöltő, egyedileg meg nem tárgyalt szerződéses rendelkezés, a felperest megillető egyoldalú szerződésmódosítási jogra vonatkozó kikötések tisztességtelensége.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel leszögezi a 2010. december 18-án hatályba lépett, a lakáscélú fogyasztói kölcsönszerződésekben előírt kamat egyoldalú módosításának feltételeiről rendelkező 275/2010. (XII. 15.) Korm. rendelet tekintetében, hogy annak szabályozása sem ad kimerítő szabályozást egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó szerződéses feltételekre. A Kormányrendeletben szereplő felsorolás csupán a kamatemelés lehetséges okai tekintetében taxatív, amelyet a 2/2012. (XII. 10.) PK vélemény 3. pontjának indokolása is tartalmaz. Ugyanakkor az a tény, hogy pénzügyi intézmény egyoldalú szerződésmódosításának lehetségesek alapos okai, nem jelenti egyben azt is, hogy az egyoldalú szerződésmódosítással kapcsolatos kikötés nem minősül egyéb okból tisztességtelennek. Önmagában a Kormányrendelet előírásainak való megfeleléssel nem teljesíti pénzügyi intézmény a tisztességesség követelményét, figyelemmel arra, hogy az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó szerződéses feltételeknek egyik eleme csupán az oklista, további szükséges tartalmi elem a kötelezettségváltás mechanizmusának, lehetséges mértékének szabályozása is. Önmagában a Kormányrendelet 1. §-ának előírásainak megfelelő oklista – sem a Kormányrendelet hatálya alatt, sem az azt megelőző időszakra vetített következtetés alapján – nem jelenti az egyoldalú szerződésmódosítási jog szabályozásának tisztességességét, nem képes megvalósítani a tisztességességből fakadó további követelményeket, az átláthatóságot, az érthető és világos megfogalmazást, továbbá a felmondhatóságot, illetve a szimmetria követelményét sem.

A perbeli kikötések nem estek a Ptk. korlátozó rendelkezésének – a régi Ptk. 209. § (6) bekezdésének, az új Ptk. 6:102. § (4) bekezdésének – a hatálya alá.

Rögzíti a Fővárosi Ítéltábla azt is az egységes bírói gyakorlat alapján (2/2012. (XII. 10.) PK vélemény 5., 6. d), 9. b) pontok), hogy szerződés – akár részleges – érvénytelensége a szerződéskötéskor fennálló körülmények értékelését igényli. Általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló egyoldalú szerződésmódosítási jog tisztességtelen jellegét attól függetlenül kell vizsgálni, hogy azt a felperes ténylegesen alkalmazta-e, illetve hogy a gyakorlatban miként élt ezen jogosítványával. Leszögezi azt is, hogy nincs jelentősége a szerződéses kikötések tisztességtelenségének vizsgálata szempontjából a pénzügyi intézmény árképzési gyakorlatát rögzítő árazási elveknek (régai Hpt. 210. § (3)-(5) bekezdések), mivel azok nem részei a fogyasztóval kötött szerződéseknek, ellenőrzésükre és számonkérésükre a fogyasztó nem jogosult,

azokra nem alapíthat szerződéses jogot. Ugyanez vonatkozik a Magatartási Kódex elfogadására is, amelyet a régi Hpt. 203. § (6) bekezdésében, 215/A. §-ában és a 2008. évi XLVII. törvény (Fktv.) 23-24. §-aiban foglalt szabályok is alátámasztanak.

Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a kereset tárgyává tett szerződéses kikötések tisztességessége, érvényessége, avagy érvénytelensége az azokat tartalmazó okirati bizonyítékok – az általános szerződési feltételeket tartalmazó üzletszabályzatok és az egyedileg meg nem tárgyalt szerződéses kikötések – értékelését és értelmezését igényelte a Törvény 4. § (1) bekezdése, 8. § (3) bekezdése, 11. § (1) bekezdése szerint, figyelemmel a 10. § (3) bekezdésben foglalt előírásra is.

Leszögezi a Fővárosi Ítéltábla azt is, hogy a Fogyasztói Irányelv – amely a 10. cikk (1) bekezdése szerint 1994. december 31. után megkötött szerződésekre irányadó, Magyarország tekintetében pedig 2004. május 1-jétől – 5. cikkében foglalt rendelkezés is tartalmazza a szerződéses feltételek világosságának és érthetőségének előírását, amelynek kérdésével az Európai Unió Bírósága több ítéletében foglalkozott.

A C-472/10. számú ítélet szerint az irányelv 3. cikkének értelmében vett „tisztességtelen” jelleg értékelése során alapvető jelentőséggel bír a fogyasztó azon lehetősége, hogy egyértelmű és érthetően megfogalmazott kritériumok alapján előre láthassa az ÁSZF eladó vagy szolgáltató általi módosítását a nyújtandó szolgáltatáshoz kapcsolódó díjak vonatkozásában. A C-92/11. számú ítéletben szintén leszögezte a Bíróság, hogy az egyoldalú kiigazítást lehetővé tevő szabványfeltételnek meg kell felelnie a jóhiszeműség, az egyensúly és az átláthatóság irányelvben támasztott követelményeinek; alapvető jelentőséggel bír, hogy a szolgáltatáshoz kapcsolódó díjak megváltoztatásának indokát és módját átlátható jelleggel, úgy tünteti-e fel, hogy a fogyasztó egyértelmű és érthetően megfogalmazott kritériumok alapján előre láthassa a díjak esetleges módosítását, amelyet nem egyenlít ki önmagában az, hogy a fogyasztókat a szerződés teljesítése során megfelelő időben, előre tájékoztatják az ármódosításról, illetve a szerződés felmondásához való jogukról.

A C-26/13. számú ítéletben kimondta a Bíróság azt is, hogy a világosság és érthetőség követelménye minden esetben, a 4. cikk (2) bekezdés alá tartozó feltételek esetén is, továbbá a követelmény azonos hatályával alkalmazandó. Megállapította továbbá, hogy az átláthatóságnak az irányelv szerinti követelményét kiterjesztő módon kell érteni, az nem korlátozható kizárólag a szerződési feltételek alaki és nyelvtani szempontból érthető jellegére, mivel a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír, hogy a szerződéskötést megelőzően megismerhesse a szerződési feltételeket és a szerződéskötés következményeit. Az adott kikötés tartalmához kapcsolódó mechanizmust, annak konkrét működését és a többi feltételben írt mechanizmussal való viszonyát a szerződésnek átlátható jelleggel kell feltüntetnie, hogy annak alapján módjában álljon a fogyasztónak egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelnit a számára ebből eredő gazdasági következményeket.

Az Európai Unió Bíróságának ezen ítéletében tett megállapításai alapján írta elő a Kúria a 2/2014. számú polgári jogegységi határozat 2. pontjában, hogy – a 2/2012. (XII. 10.) PK vélemény 6. pontjában felsorolt elvek (egyértelmű és érthető megfogalmazás elve; tételes meghatározás elve; objektivitás elve; ténylegesség és arányosság elve; átláthatóság elve; felmondhatóság elve; szimmetria elve) alapján – az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét szabályozó szerződéses rendelkezések akkor nem tisztességtelenek, ha azok a fogyasztó számára világosan és érthetően meghatározzák, hogy az oklistában megjelölt körülmények változásai milyen módon és mértékben hatnak ki a fogyasztó fizetési kötelezettségére; egyben lehetővé teszik annak ellenőrizhetőségét, hogy az egyoldalú szerződésmódosításra a szerződéses rendelkezések betartásával az arányosság, a ténylegesség és a szimmetria elvének érvényre juttatása mellett került-e sor.

Tartalmazza a jogegységi döntés indokolása – a C-26/13. számú ítélet megállapításait követve – azt is, hogy a szerződéskötés során olyan helyzetbe kell hozni a fogyasztót, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket, az oklistában megjelölt és a szerződéskötést követően

bekövetkező körülményváltozásból eredő többletkötelezettsége keletkezésének indokait, kötelezettségei változásának mechanizmusát és annak lehetséges mértékét. Rámutatott arra is a Kúria, hogy matematikai képlet alkalmazása megfelelő magyarázat nélkül épp úgy nem felel meg az átláthatóság követelményének, mint az egyoldalú szerződésmódosításra okot adó körülmények pusztá felsorolása.

Az átláthatóság követelménye azt is jelenti, hogy a fogyasztó ellenőrizni tudja az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződéses rendelkezések jogszerű alkalmazását és fel tud lépni a pénzügyi intézménnyel szemben, ha meglátása szerint a rá nézve hátrányos szerződésmódosításra a ténylegesség, az arányosság, a szimmetria elvének be nem tartásával került sor.

A per tárgyává tett szerződéses kikötéseknek egyik megjelenési formája (Lakossági Jelzálogkölcsönök Általános Szerződési Feltételei, Lakossági Bankszolgáltatások Üzletszabályzat, Allianz Személyi Kölcsön Általános Szerződési Feltételei, egyedi szerződésminták) sem tartalmazott kellő szabályozást, azaz megfelelő oklistával egyidejűleg a kötelezettségváltozás mechanizmusának, lehetséges mértékének szabályozását az egyoldalú szerződésmódosítási joggal kapcsolatban, sem külön-külön, sem együttes tartalmuk alapján.

Helyes az elsőfokú ítélet megállapítása, miszerint a felperes (és jogelődje) egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötések nem teljesítették az átláthatóság követelményét. A felperes, valamint jogelődje által alkalmazott szabályozások egyik perbeli időszakban sem tették felmérhetővé a fogyasztó számára a szerződéskötéskor, illetőleg ellenőrizhetővé a szerződésmódosítás bekövetkezésekor a rá nézve hátrányos szerződésmódosítás indokoltságát, arányát és mértékét.

Az egyoldalú szerződésmódosítási jogra vonatkozó rendelkezés akkor tekinthető tisztességesnek, ha szabályozási tartalmánál fogva lehetővé teszi annak előrelátását, kalkulációját, illetve ellenőrzését és egyben számonkérhetőségét, hogy milyen feltételek teljesülése esetén, milyen mértékben kerülhet sor további terhek fogyasztóra történő áthárítására. Mindez a tisztességesség magától értetődő, közvetlenül a régi Ptk. 209. § (1) bekezdésén alapuló sajátja és követelménye.

Szerződéses jogviszonyban nyilvánvalóan megengedhetetlen, hogy a mellérendeltségben álló felek egyike korlátok nélkül gyakorolhasson valamely kivételes – a régi Hpt. 210. § (3) bekezdésén nyugvó – egyoldalú hatalmasságot, úgy, hogy a másik szerződő fél számára az egyoldalú szerződésmódosítási jog számonkérése, ellenőrzése sem biztosított.

A jogszabály által lehetővé tett – a 2/2012. (XII. 10.) PK vélemény 1. pontjának indokolása szerint is egyoldalú hatalmasságot jelentő – egyoldalú szerződésmódosítási jog kikötése kizárólag szigorú és kellő garanciákkal biztosítva tekinthető tisztességesnek. Ahhoz, hogy az arra jogosult fél egyoldalú, rendelkező nyilatkozatával kiváltsa a célzott joghatást, módosítsa a felek eredeti megállapodását, szükséges, hogy a felek a szerződésben rögzítsék, megállapodjanak annak feltételeiben. Az felel meg a mellérendeltségen alapuló szerződéses jogviszonyokban a jóhiszeműség és tisztesség követelményének, ha a felek közös akarattal megállapodnak az – egyik felet megillető, mérlegelési jogán alapuló – egyoldalú szerződésmódosítás lehetséges eseteiben, feltételeiben, hogy azt az adott fél pontosan mely körülmények, milyen mértékű változása esetén, a másik fél mely összetevőt jelentő fizetési kötelezettsége tekintetében, milyen időszakonként jogosult (a szimmetria elve szerint egyben köteles) gyakorolni.

A per tárgyává tett kikötések megfelelő és szükséges korlátok nélkül biztosítottak a felperesnek (illetve jogelődjének) egyoldalú szerződésmódosítási jogot, ennél fogva átláthatatlanok, ellenőrizhetetlenek és számonkérésre alkalmatlanok.

Utal arra is a másodfokú bíróság, hogy mivel a per tárgyává tett szerződéses kikötésekben megjelölt feltételek többsége nem tekinthető egyértelmű, egyetlen, egzakt mutatót takaró megfogalmazásnak,

ennél fogva egyedül a felperes (és jogelődje) belátásán múlott, hogy ezen feltételek alatt pontosan mit értett, a kikötést miként alkalmazta, hogy pontosan mikor, milyen időtávlatban kialakult tőke- és pénzügyi mutatót, értéket, illetve egyéb körülményváltozást vett számba.

A felperes azon kereseti kérelmével kapcsolatban, amely a perbeli kikötések részleges érvényességének megállapítására irányult, rögzíti a másodfokú bíróság, hogy a Törvény rendelkezései egységes egészként kezelik az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó szerződéses kikötéseket, illetve hogy a perbeli kikötések a fogyasztó számára is egységes rendelkezésként jelennek – és jelentek – meg, azaz az azokban felsorolt körülmények eredője, együttes hatása az egyoldalú szerződésmódosításra.

A szerződéses kikötések részleges érvényessége a Törvény 4. § (1) bekezdésében felállított konjunktív feltételrendszer szabálya szerint kizárólag az érthető, világos megfogalmazás, az átláthatóság, a felmondhatóság, a szimmetria és a tételeesség maradéktalan érvényesülése esetén, azaz akkor merülhetett volna fel, ha az oklista egyes elemei további értékelésével az objektivitás, a ténylegesség és arányosság követelményét kellett volna vizsgálni, amelyeknek egyes elemek megfelelnek, míg mások nem. Az egyoldalú szerződésmódosítást megalapozó oklista egyes elemei érvénytelenségének megállapításával, a tisztességtelennek talált körülmények mellőzésével, kihagyásával felborulna a szabályozás együttes jelentkezése, amelyet a fogyasztó a szerződéskötéskor észlelt.

Irányadó a hazai és uniós joggyakorlat alapján, hogy a bíróság a szerződés módosításával, kiegészítésével nem orvosolhatja a kikötés tisztességtelenségét. Nincs arra mód, hogy a bíróság „pótolja” a felek akaratát, és a tisztességtelen megállapodás helyett új, a szerződési igazságosságot, jogegyenlőséget helyreállító kikötést konstruáljon, hogy egy korábban nem létező, új – tisztességes – szerződési feltételt alakítson ki, amelyre nem volt megállapodás, szerződéses akarat (2/2012. (XII. 10.) PK vélemény 8. a) pontjának indokolása).

Az ítéletábra megállapította, hogy a kereset tárgyát képező kikötések egészének tisztességtelenségét jelentette az átláthatóság elvének sérelme, ezért nem merült fel a részbeni érvényesség, a kikötéseken belüli részleges érvénytelenség lehetősége, a kikötések meghatározott, jól behatárolható és önállóan kezelhető érvényes része, illetve az érvénytelenségi ok nyilvánvalóan jól körülhatárolható jellege és a többi rendelkezésre, a szerződéses kikötés egészére való kihatásának hiányában.

Rámutat a másodfokú bíróság a Lakossági Jelzálogkölcsonök Általános Szerződési Feltételei 2010. január 1-től, illetve a Lakossági Bankszolgáltatások Üzletszabályzatának 2010. november 25-től hatályos azon rendelkezéseivel kapcsolatban, amelyek a KSH által közzétett előző éves fogyasztói árindex mértékében feljogosították a felperest (illetve jogelődjét) az általa kötött valamennyi kölcsönszerződés vonatkozásában a díjak, költségek és jutalékok módosítására, hogy nem állapítható meg a kikötések automatikus jellege, a felperes (illetve jogelődjének) mérlegelési lehetőségének a hiánya, továbbá a ténylegesség és arányosság követelményének teljesülése sem, a KSH által közzétett éves fogyasztói árindex meghatározásakor figyelembe vett fogyasztói kosár elemei és a pénzügyi intézmény költségeire tényleges hatást gyakorló tényezők eltérése miatt.

Hangsúlyozni kell e körben azt is, hogy a felperes egyértelműen és félreérthetetlenül tárgyává tette keresetének e szerződéses kikötéseket is [2015. január 10-i keresetlevél VI. pont, IX. számú melléklet, 1/A/6. almelléklet, 4.8. pont indokolás, 1/B/10. almelléklet, 4.8. pont indokolás, 2015. február 16-i keresetpontosítás].

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a szerint

alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú költsége megfizetésére, annak mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5)-(6) bekezdései szerint, a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban mérlegeléssel állapította meg. Egyetértett az ítélőtábla a felperes hivatkozásával abban, hogy a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a, a Pp. 79. § (1) bekezdése szerint nem vehető figyelembe az alperes ügyvédi munkadíj igénye alapjául az elsőfokú eljárásban csatolt 2014. december 23-án kelt megbízási szerződés kivonata, annak jelen perre vonatkozatható tartalma és hatálya hiányában.

Budapest, 2015. év április hó 7. napján

Dr. Mika Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Dr. Gáspár Mónika s.k.
előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő